

HOTĂRÎRE
privind aprobarea Strategiei de dezvoltare a managementului
finanțelor publice 2013-2020

nr. 573 din 06.08.2013

Monitorul Oficial nr.173-176/669 din 09.08.2013

* * *

Guvernul **HOTĂRĂȘTE:**

1. Se aprobă Strategia de dezvoltare a managementului finanțelor publice 2013-2020 (se anexează).
2. Ministerul Finanțelor va elabora, anual, Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei de dezvoltare a managementului finanțelor publice 2013-2020.
3. Entitățile guvernamentale implicate vor contribui la realizarea obiectivelor atât pe termen lung, cât și a celor pe termen scurt din Planul și Strategia sus-menționate.
4. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Finanțelor.

PRIM-MINISTRU

Iurie LEANCĂ

Contrasemnează:

Ministrul finanțelor

Veaceslav Negruța

Chișinău, 6 august 2013.

Nr.573.

Aprobată
prin Hotărârea Guvernului
nr.573 din 6 august 2013

STRATEGIA
de dezvoltare a managementului finanțelor publice 2013-2020

Capitolul I
INTRODUCERE

Republica Moldova a realizat și continuă să realizeze reforme riguroase în gestionarea finanțelor publice de la proclamarea independenței, asistată de mai mulți parteneri de dezvoltare și instituții financiare internaționale. Eforturile de reformă au fost ancorate în cadrul planurilor de acțiune pentru punerea în aplicare a strategiilor naționale de dezvoltare. Această abordare continuă să fie cazul punerii în aplicare a Strategiei Naționale de Dezvoltare “Moldova 2020”.

Una dintre cele mai importante evoluții recente în reforma managementului finanțelor publice a fost elaborarea proiectului legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale, prezentat Parlamentului pe data de 17 octombrie 2011. Obiectivele de bază și un sumar al schimbărilor principale prevăzute de proiectul de lege se cuprinde în capitolul 3 al prezentei Strategii. Proiectul de lege este în curs de pregătire pentru examinare în cea de-a doua lectură la Parlament și a făcut obiectul unei consultări cu Fondul Monetar Internațional și alți parteneri de dezvoltare. Adoptarea și punerea în aplicare a acestei legi, va marca o etapă importantă în promovarea reformelor managementului finanțelor publice și va contribui în continuare la modernizarea și consolidarea sistemului național de management al finanțelor publice.

Moldova beneficiază de o agendă de reformă amplă la toate componentele și domeniile tematice ale managementului finanțelor publice. Există o multitudine de strategii dedicate reformelor și dezvoltării sectorului public, care prevăd revizuirea legislativă și normativă, precum și planuri de acțiuni care cuprind mai multe probleme critice cu impact asupra finanțelor publice. Prin urmare, este clar de ce Moldova are nevoie de o strategie de îmbunătățire a managementului finanțelor publice.

Gestionarea finanțelor publice este parte integrantă a managementului economic. Managementul finanțelor publice este, prin urmare, un instrument important pentru furnizarea politicilor fiscale și realizarea obiectivului final de creștere susținută și de dezvoltare.

Guvernul este angajat să realizeze aderarea la standarde înalte de responsabilitate și transparență în sectorul public, care sînt esențiale pentru furnizarea serviciilor publice și alte activități care se încadrează în mandatul Guvernului.

Responsabil pentru Strategia de dezvoltare a managementului finanțelor publice 2013-2020 (în continuare – Strategie) va fi Ministerul Finanțelor.

Scopul prezentei Strategii este de a oferi o sinteză a reformelor în curs de desfășurare, prin consolidarea într-un singur document a mai multor acțiuni de politici și strategii dedicate în curs de desfășurare în mai multe componente critice ale managementului finanțelor publice. Strategia oferă posibilitatea de a prezenta starea actuală de lucruri în managementul finanțelor publice și rezumă obiectivele la nivel înalt atât în ceea ce privește obiectivele pe termen scurt, cât și aspirațiile pe termen lung pentru realizarea standardelor și practicilor UE și celor internaționale.

Este foarte important să subliniem faptul că plasarea managementului finanțelor publice într-o strategie consolidată este un proces foarte complex și dinamic. Managementul finanțelor publice acoperă o gamă foarte largă și diversificată de domenii tematice care interacționează în mai multe moduri și la diferite niveluri. Reforma managementului finanțelor publice nu poate fi privită într-un mod static, ceea ce înseamnă că activitățile și prioritățile trebuie să fie întotdeauna privite în contextul circumstanțelor în schimbare și ideilor noi. Prezenta Strategie, prin urmare, ar trebui să acționeze ca un ghid general în ceea ce privește reforma managementului finanțelor publice și mai degrabă să integreze decît să dubleze cadrul existent strategic specific componentelor managementului finanțelor publice.

Anexa nr.1 la prezenta Strategie include tabelul sumar al evaluării cheltuielilor publice și a responsabilității financiare 2011.

Anexa nr.2 la prezenta Strategie include lista actelor normative și legislative relevante Strategiei.

Capitolul II

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MANAGEMENTULUI FINANTELOR PUBLICE ÎN CONTEXTUL MACROECONOMIC

2.1. Analiza situației macroeconomice

Prezentul capitol include o analiză rezumativă a dezvoltării macroeconomice și fiscale a economiei Republicii Moldova pe parcursul a trei ani prealabili Strategiei și o notă privind tendințele economice recente.

Dezvoltarea sectorului real

În perioada dintre anii 2000 și 2008, după scăderea semnificativă a volumului de producție asociat cu debutul procesului de tranziție, economia Republicii Moldova a experimentat o perioadă de creștere economică susținută și o reducere a sărăciei, cu o rată medie anuală de creștere a PIB-ului real de 5,9%. În perioada menționată creșterea economică a fost determinată de creșterea cererii agregate, care, la rîndul său, s-a bazat pe creșterea semnificativă a fluxului de remitențe din partea muncitorilor moldoveni de peste hotare. Aceste fluxuri de remitențe au sprijinit veniturile și cheltuielile de consum ale gospodăriilor casnice și au contribuit la reducerea substanțială a nivelului de sărăcie înregistrat în perioada de referință.

Impactul crizei financiare internaționale asupra economiei Republicii Moldova a fost în mod clar simțit în anul 2009, cînd nivelul PIB-ului real s-a redus cu 6%. Economia și-a revenit în anul 2010, înregistrîndu-se o creștere a PIB-ului real de 7,1%. Această situație a fost urmată de o

creștere ulterioară de 6,8%. Reluarea creșterii în ultimii doi ani se bazează pe creșterea cererii interne (alimentată de remitențe, expansiunea creditară și intrări de capital), precum și de creșteri în volumul exporturilor (care reflectă creșterea cererii externe pentru industriile de export ale Republicii Moldova și îmbunătățirea accesului pe piețele CSI și UE). Eforturile de reformă au fost susținute de un program al Fondului Monetar Internațional, precum și de asistența partenerilor de dezvoltare /donatori, inclusiv un grant de asistență macrofinanciară din partea UE.

Recentii indicatori macroeconomici denotă că activitatea economică înregistrează o scădere în anul 2012. Cele mai recente estimări preliminare PIB indică faptul că, în anul 2012, PIB-ul real a înregistrat o ușoară scădere de ordinul 0,8 la sută comparativ cu aceeași perioadă a anului 2011. Este de așteptat ca în 2013-2014 PIB-ul va crește în jur de 3,5-4,5% anual.

Politica monetară

Rata medie a inflației în anul 2011 reprezintă 7,6 la sută. Acest indicator relevă un nivel mai mare de 7,4 la sută, înregistrat în anul 2010, care, la rândul său, a urmat în anul 2009 un nivel mediu de zero inflație, însoțit de o reducere a volumului ei de producție. Creșterea prețurilor în anul 2011 consemnează creșterea prețurilor internaționale la alimente, precum și sporirea în Republica Moldova a tarifelor administrate la produsele energetice, tarifele la gaze și agenții termici.

Rata inflației a scăzut în 2012 și a constituit 4,6 la sută. Scăderea ratei inflației în 2012 reflectă decelerarea creșterii economice și scăderea prețurilor internaționale a componentelor-cheie ale indicelui prețurilor de consum.

Obiectivele politicii monetare în Republica Moldova sînt orientate spre menținerea ratei inflației în intervalul stabilit (plus/minus) 1,5% în jurul țintei de inflație de 5%. Acestea sînt realizate prin modificările de intervenție cu instrumentele de politică monetară, precum și prin operațiunile de sterilizare pentru a gestiona excesul de lichiditate de pe piața monetară.

Pentru a stabili așteptările inflaționiste și a contribui la atingerea țintei de inflație, Banca Națională a Moldovei a relaxat condițiile monetare în 2012; în special au fost două scăderi privind rata dobînzii de 2% fiecare (de la 8,5-4,5 la sută), în timp ce raportul rezervei obligatorii a fost menținut la nivelul anului 2011 și cu 14 la sută la sfîrșitul anului 2012.

Sistemul bancar autohton este caracterizat printr-o bază robustă de capital și lichiditate adecvată, accesibil și rezistent la șocuri.

În luna octombrie 2012 ponderea creditelor neperformante în totalul creditelor au constituit 14,4%, înregistrîndu-se o creștere de 3,7 procente în comparație cu valoarea sa la sfîrșitul anului 2011.

Politica bugetar-fiscală

Descrescerea PIB-ului real în anul 2009 a fost însoțită de o deteriorare semnificativă a deficitului bugetar, care a solicitat un efort de susținere pentru restabilirea stabilității fiscale. Răspunsul politicii bugetare combină o reducere a cheltuielilor curente și anume cheltuielile publice privind salariile, cheltuielile pentru bunuri și servicii, și o creștere vizată de asistența socială și investițiile publice pentru a susține creșterea economică viitoare. Deficitul fiscal a scăzut de la 6,35% în PIB în anul 2009 pînă la 2,5 la sută în anul 2010, fiind în continuare redus aproximativ pînă la 2,4 la sută în anul 2011.

Bugetul pentru anul 2012 confirmă un deficit fiscal de 2,1% din PIB. Modificările pe partea de venituri au înregistrat o creștere în volumul accizelor și reintroducerea impozitului pe venit corporativ de 12 la sută. Cu toate acestea veniturile sînt necorespunzătoare, reflectînd diminuarea creșterii economice și a punctelor slabe în colectarea veniturilor. Balanța bugetară în anul 2012 a fost, de asemenea, afectată de angajamentele privind cheltuielile neplanificate/nebugetate și întîrzierile în recepționarea asistenței externe proiectate.

Stocul datoriei publice și datoria publică garantată ca pondere în PIB este modest și este urmat de o tendință descendentă în ultimii trei ani. La sfîrșitul anului 2012 datoria publică și datoria publică garantată ca pondere în PIB au constituit 33,2 la sută față de 31,9 la sută la sfîrșitul anului 2010.

Contextul economic internațional

Economia Republicii Moldova este vulnerabilă la șocurile externe nefavorabile pe piețele importante pentru exporturile sale și/sau în țările de destinație pentru migrații săi. Deficitul de cont curent ca și cota din PIB a crescut de la 7,7 la sută în anul 2010 pînă la 11,3 la sută din PIB în anul 2011 și s-a diminuat pînă la 7 la sută în anul 2012.

Cursul de schimb al monedei naționale transpune condițiile de piață, cu intervenții limitate la fluctuațiile uniformizate, rămînînd stabil în ultimii ani. Rezervele oficiale brute au crescut în ultimii trei ani. Astfel, la sfîrșitul anului 2010 stocul rezervelor oficiale brute a constituit 1718 milioane dolari SUA, comparativ cu 1480 milioane dolari SUA la sfîrșitul anului 2009. La sfîrșitul anului 2012 stocul rezervelor oficiale brute a înregistrat o creștere de 28,0 la sută față de anul precedent și a atins un nivel de 2515,0 milioane dolari SUA, care corespunde aproximativ 4,9 luni de import.

Aranjamentele instituționale și organizatorice

Bugetul anual și Cadrul Bugetar pe Termen Mediu al Republicii Moldova funcționează într-un cadru macroeconomic comun. Proiecțiile indicilor macroeconomici de bază sînt elaborate de către Ministerul Economiei (se referă la proiecțiile PIB și componentele sale), care se prezintă cu contribuția Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Biroului Național de Statistică și a Băncii Naționale a Moldovei.

Referitor la managementul crizei, prin [Hotărîrea Guvernului nr.449 din 2 iunie 2010](#), a fost instituit Comitetul Național de Stabilitate Financiară. Acesta oferă un punct de reuniune pentru o politică coordonată ca răspuns în cazul unui șoc cu efecte sistemice asupra sectorului financiar.

2.2. Ipotezele macroeconomice și obiectivele de politică

Obiectivul final al prezentei Strategii este de a menține stabilitatea fiscală și promovarea de politici economice favorabile pentru creșterea eficientă și dezvoltarea pe termen mediu și lung a Republicii Moldova. Secțiunea curentă își propune să sintetizeze direcțiile de bază ale politicii, oferind astfel o declarație de intenție privind elaborarea și realizarea politicii economice în anii următori.

Creșterea și dezvoltarea economică

Viziunea Republicii Moldova asupra creșterii economice și perspectivele de dezvoltare pe termen mediu și lung este prevăzută în [Strategia Națională de Dezvoltare "Moldova 2020"](#). Această Strategie prevede o modificare ce ține de creșterea economică a Republicii Moldovei și dezvoltarea formei de concept prin accentuarea curentă a consumului intern finanțat din remitențe, spre un model din ce în ce mai mult bazat pe atragerea investițiilor interne și externe și pe creșterea exporturilor bunurilor și serviciilor pentru a susține crearea de locuri de muncă și creșterea bunăstării economice în anii următori.

Programul de reformă scontat în [Strategia Națională de Dezvoltare "Moldova 2020"](#) se bazează pe analiza constrîngerilor aferente creșterii economice în Republica Moldova. Această analiză a identificat șapte sectoare prioritare, și anume: educația, infrastructura drumurilor, accesul la finanțare, mediul de afaceri, reforma sectorului energetic, reforma de pensii și reforma sectorului justiției.

Este remarcabil faptul că, în comparație cu documentele strategice anterioare, [Strategia Națională de Dezvoltare "Moldova 2020"](#) nu dispune de un plan de acțiune detaliat pentru implementarea acesteia. Strategia prezintă o viziune cu privire la creșterea și dezvoltarea Republicii Moldovei și evită zonele de suprapunere cu strategiile sectoriale existente. Aceasta, în plus, reflectă flexibilitate asupra planurilor de acțiune ale Guvernului și ministerelor de resort ca procedeu de a facilita progresele spre atingerea obiectivelor generale ale Strategiei.

Politica bugetar-fiscală

Reformele în prevederea și desfășurarea politicii fiscale au un rol fundamental în sprijinirea realizării obiectivelor cuprinse în [Strategia Națională de Dezvoltare "Moldova 2020"](#) și creșterea eficienței managementului economic din țară.

Implementarea politicii bugetar-fiscale este realizată într-un cadru macroeconomic, care prevede creșterea PIB-ului real în termen mediu spre termen lung de 5 la sută anual. Cadrul Bugetar pe Termen Mediu va promova și în continuare menținerea stabilității bugetar-fiscale, cu

deficitele aproape de 2,4-3 la sută din PIB pe termen mediu. Pe termen mediu cheltuielile bugetului public național ca și cota din PIB sînt prevăzute să scadă de la aproximativ 40,3 la sută în anul 2012, la 38 la sută către anul 2016. Se intenționează să fie reduse în continuare cheltuielile curente, în timp ce creșterea vizată de asistență socială și investițiile publice vor susține bunăstarea și creșterea economică. Programul pe termen mediu prevede o pondere a veniturilor totale de 36,7% ca și cota din PIB în anul 2014, și o reducere pînă la 34,9 la sută din PIB către anul 2016.

Politica monetară

Politica monetară va fi stabilită într-un cadru de țintire a inflației. Direcțiile politicii monetare vor fi orientate spre menținerea inflației între banda de setare a (plus/minus) 1,5 la sută în jurul țintei de inflație de 5 la sută.

Cursul de schimb al monedei naționale va fi determinat de cererea și oferta de valută, cu intervenții oficiale limitate la alinierea fluctuațiilor de pe piața de schimb valutar. Flexibilitatea ratei de schimb eliberează politica monetară de a se concentra pe atingerea țintei de inflație și în același timp, evită persistența de dezechilibre pe piața valutară și, de asemenea, facilitează absorbția șocurilor din economiile externe.

În continuare eforturile de reformă vor spori supravegherea sectorului bancar și financiar, și, de asemenea, vor consolida guvernanta corporativă a sectoarelor bancare și financiare.

Contextul economic internațional

Dezechilibrele externe vor rămîne o sursă de vulnerabilitate pe termen mediu. Atragerea investițiilor străine vor fi critice, dar, totodată, esențiale pentru a oferi finanțare pentru deficitul de cont curent, pentru a dinamiza creșterea economică și competitivitatea economiei și pentru a facilita schimbarea, creșterea și dezvoltarea tipică a Republicii Moldova bazată pe modelul de consum curent, la o altă formă de dezvoltare tot mai bazată pe investiții și pe creșteri generate de export.

În același timp vor fi întreprinse eforturi privind sporirea accesului la piața pentru industriile de export ale Republicii Moldova prin îmbunătățirea calității și standardelor de export ale Republicii Moldova, semnarea Acordului Profund și Cuprinzător de Liber Schimb cu UE, și păstrarea accesului liber la piața CSI.

Aranjamentele instituționale și organizatorice

Republica Moldova este critic dependentă de situația din agricultură și fluxurile de remitențe. În plus, ca o mică economie deschisă, aceasta este vulnerabilă la evoluții nefavorabile externe; șocurile din țările partenerilor comerciali cheie sau a țărilor gazdă importante pentru migrații moldoveni sînt susceptibile de a avea un efect semnificativ defavorabil asupra economiei. Prin urmare, există necesitatea de a se baza în gestionarea macroeconomică pe o evaluare prudentă a mediului extern și de a monitoriza periodic evoluțiile economice și mediul economic în scopul identificării riscurilor emergente la durabilitatea macrofinanciară, care poate solicita reacția politicii.

Se menționează îmbunătățirea permanentă a cadrului macroeconomic, care stă la baza Cadrului Bugetar pe Termen Mediu, prin consolidarea consultării efective și în timp util între instituțiile cheie implicate în stabilirea politicilor fiscale, monetare și structurale, reforma în general și să contribuie la proiectarea/ previziunea macroeconomică (Ministerul Finanțelor, Banca Națională a Moldovei și Ministerul Economiei). Eforturile vor fi întreprinse pentru îmbunătățirea comună a evaluării ipotezelor și riscurilor care stau la baza prognozelor macroeconomice; să consolideze metodologia și coerența internă a prognozei macroeconomice și alinierea la calendarul de elaborare a prognozei, disponibilitatea datelor (prezentarea de către Biroul Național de Statistică a estimărilor preliminare ale conturilor naționale).

Pe lîngă îmbunătățirea eficienței și coerenței prognozelor macroeconomice în sine, consultările menționate sînt susceptibile de a îmbunătăți monitorizarea evoluțiilor economice recente și identificarea timpurie a factorilor de risc interni și externi care pot solicita o ajustare a mixului de politici economice.

Capitolul III

DIAGNOSTICUL MANAGEMENTULUI FINANTELOR PUBLICE – PUNCTELE FORTE ȘI IDENTIFICAREA PROBLEMELOR

Prezentul capitol include pe scurt concluziile evaluării cheltuielilor publice și a responsabilității financiare 2011. Cadrul cheltuielilor publice și a responsabilității financiare a managementului finanțelor publice de evaluare a performanței este un cadru integrat de monitorizare care permite măsurarea managementului finanțelor publice de performanță în timp (PEFA Guidelines, June 2011). Ultima evaluare a cheltuielilor publice și a responsabilității financiare a fost realizată în toamna anului 2011 și este cel mai recent studiu de diagnosticare a managementului finanțelor publice în Republica Moldova. Evaluarea a examinat sistemele și practicile din anii fiscali 2008, 2009 și 2010.

Evaluarea cheltuielilor publice și a responsabilității financiare 2011 a fost importantă din următoarele motive:

a) acoperă o gamă largă de subiecte în componentele de bază ale managementului finanțelor publice și oferă posibilitatea de a evalua progresul în timp cu ajutorul evaluărilor repetate. Evaluarea cheltuielilor publice și a responsabilității financiare 2011 a fost al treilea exercițiu de acest gen în Republica Moldova, evaluările anterioare au avut loc în 2006 și 2008;

b) oferă un punct de referință pentru a continua lucrul la susținerea unei performanțe în domeniile în care au fost înregistrate scoruri bune și pentru a îmbunătăți alte zone care au manifestat deficiențe;

c) permite ca Strategia de îmbunătățire a managementului finanțelor publice să fie aliniată cu structura metodologică a evaluării cheltuielilor publice și a responsabilității financiare, dar trebuie remarcat faptul că intenția este de a acoperi o arie tematică mai largă și a discuta despre mai multe elemente subtile calitative ce se bazează pe activitățile detaliate în curs de desfășurare în componentele de bază ale managementului finanțelor publice, dar fără a crea suprapunerea.

Tabelul recapitulativ al evaluării cheltuielilor publice și a responsabilității financiare 2011 este prezentat în anexa nr.1 la prezenta Strategie.

În comparație cu evaluarea cheltuielilor publice și a responsabilității financiare 2008, evaluarea din 2011 a înregistrat o ameliorare generală, după cum este redat de cei douăzeci și opt de indicatorii de performanță:

un total de douăsprezece indicatori de performanță îmbunătățiți;

treisprezece indicatori de performanță au rămas stabili, din care șase au susținut scorul maxim de “A”;

doi indicatori de performanță s-au deteriorat: Doi indicatori de performanță au demonstrat o creștere a alocărilor pe parcursul anului între bugetele ministeriale, în comparație cu anii fiscali 2005, 2006 și 2007 acoperiți de evaluarea cheltuielilor publice și a responsabilității financiare 2008, care au condus la deteriorarea performanțelor de la “A” la “B +”. În mod similar, nerespectarea anumitor aspecte ale calendarului bugetar, precum și întârzierile în aprobarea bugetului anual de către Parlament au condus la un scor mai mic în indicatorii de performanță –11 de la “A” la “B”;

metoda de evaluare a indicatorilor de performanță – 19 referitor la achizițiile publice a fost considerabil revizuită în perioada dintre evaluarea cheltuielilor publice și a responsabilității financiare 2008 și 2011. Modificarea metodei nu permite compararea.

Guvernul recunoaște că este la fel de important să se depună eforturi pentru susținerea performanței, la fel cum este important de a face îmbunătățiri în domenii care au nevoie de atenție. Cei trei ani (2008-2010) evaluați în cadrul evaluării cheltuielilor publice și a responsabilității financiare 2011 au fost caracterizați de impactul crizei economice mondiale asupra economiei și a finanțelor publice din Moldova. Criza a evidențiat, printre altele, importanța pentru îmbunătățirea sistemelor de planificare atât a cheltuielilor capitale, cât și a celor curente și necesitatea de a spori disciplina fiscală atât în procesul de elaborare a bugetului, cât și la nivel de executare.

Noua lege organică privind finanțele publice și responsabilitatea bugetar-fiscală va contribui la îmbunătățirea sistemului actual de management al finanțelor publice, în

corespondere cu standardele și bunele practici internaționale. Ca obiective de bază ale noii legi sînt:

fortificarea disciplinei bugetar-fiscale generale prin stabilirea principiilor și regulilor bugetar-fiscale pentru toate componentele bugetului public național;

consolidarea procesului bugetar și perfecționarea procedurilor privind elaborarea, aprobarea și administrarea bugetelor de toate nivelurile;

eficientizarea gestionării resurselor bugetare prin stabilirea unor reguli noi privind formarea și gestionarea veniturilor colectate de către autoritățile/instituțiile bugetare;

sporirea transparenței în procesul bugetar prin delimitarea competențelor și lărgirea împuternicirilor participanților în procesul bugetar, concomitent cu ridicarea nivelului de responsabilitate a acestora.

Obiectivele prezentei Strategii derivă din constatările și recomandările evaluării cheltuielilor publice și a responsabilității financiare 2011, deși aceasta depășește cadrul strict al evaluării cheltuielilor publice și a responsabilității financiare și se bazează pe aspectele mai detaliate privind planificarea/bugetarea și managementul fiscal abordat de documente tehnice. Strategia oferă o sinteză a strategiilor existente dedicate planurilor de acțiune și multitudinii de rapoarte tehnice elaborate de partenerii de dezvoltare și instituțiile financiare internaționale, care sînt în curs de implementare în toate componentele de bază ale managementului finanțelor publice.

Capitolul IV OBIECTIVELE STRATEGIEI

4.1. Obiectivul general și viziunea

Obiectivul general al prezentei Strategii este de a asigura alocarea eficientă și eficace a resurselor financiare publice spre activități care să contribuie la creșterea economiei și dezvoltarea Republicii Moldova și să mențină gestiunea eficientă privind utilizarea fondurilor publice în toate domeniile și sectoarele administrației publice.

4.2. Obiective specifice

Prezenta Strategie este structurată în șapte componente de bază, reprezentînd cele mai importante domenii ale managementului finanțelor publice. Obiectivele specifice în fiecare din cele șapte componente sînt după cum urmează:

Componenta 1 – Cadrul macrobugetar: Un cadru macrobugetar bun este esențial pentru stabilirea obiectivelor bugetar-fiscale pe termen mediu.

Obiectivul specific al prezentei componente este de a îmbunătăți calitatea previziunilor macroeconomice și fiscale pentru a asigura elaborarea bugetului în baza unui cadru macrobugetar realist și previzibil.

Componenta 2 – Elaborarea și planificarea bugetului: Bugetul este principalul instrument de alocare a resurselor financiare publice și de comunicare a obiectivelor politicii bugetar-fiscale pentru cetățenii Republicii Moldova.

Obiectivul specific al prezentei componente este de a asigura alocarea resurselor financiare publice în strînsă corelare cu prioritățile de politici în perspectiva pe termen mediu, precum și de a spori eficacitatea și transparența procesului de pregătire a bugetului prin implementarea bugetării bazate pe performanță.

Componenta 3 – Executarea bugetului, contabilitatea și raportarea: Este necesar ca resursele publice să fie utilizate în conformitate cu Legea bugetului și cu normele și procedurile legale. Un sistem de contabilitate complet și coerent este necesar pentru a sprijini raportarea bugetară și financiară și pentru a asigura transparența.

Obiectivul specific al prezentei componente este de a îmbunătăți și moderniza managementul Trezoreriei, de a asigura un control eficient și o monitorizare adecvată la fiecare etapă de cheltuieli și de a institui un sistem adecvat de contabilitate și de raportare.

Componenta 4 – Managementul financiar și controlul intern: Trebuie să funcționeze în mod eficient și eficace și în deplină conformitate cu legile și standardele în vigoare. Acest lucru

necesită un sistem adecvat de audit intern pentru a oferi o asigurare obiectivă și independentă, activitate de consultanță concepute pentru a adăuga valoare și pentru a îmbunătăți activitățile sectorului public.

Obiectivul specific al prezentei componente este stabilirea unui sistem de management financiar și control intern și audit intern în sectorul public conform practicii internaționale, pentru a asigura utilizarea eficientă și transparentă a fondurilor publice.

Componenta 5 – Administrarea veniturilor: Administrarea veniturilor fiscale și vamale este un element critic pentru eficiența și eficacitatea politicii de venituri și punerea în aplicare a politicii fiscale și bugetare.

Obiectivul specific al prezentei componente este de a crește mobilizarea veniturilor prin sporirea capacității autorităților de administrare a lor, pentru a colecta venituri fiscale și vamale planificate.

Componenta 6 – Achiziții publice: Guvernul este obligat să asigure achiziționarea de bunuri, servicii sau lucrări prin intermediul fondurilor publice la un preț competitiv și utilizând reguli, procese și proceduri transparente.

Obiectivul specific al prezentei componente este de a stabili un sistem modern de achiziții publice în conformitate cu standardele Uniunii Europene.

Componenta 7 – Sistemul informațional de management financiar: Sistemul informațional de management financiar asigură informatizarea proceselor de elaborare și executare a bugetului și crește viteza și eficiența tranzacțiilor.

Obiectivul specific al prezentei componente este de a stabili un instrument de management modern și eficient pentru a susține utilizatorii în procesul bugetar și pentru furnizarea unei game largi de informații financiare și nonfinanciare necesare pentru luarea deciziilor.

Capitolul V

COMPONENTELE DE BAZĂ ALE STRATEGIEI

5.1. Cadrul macrobugetar

Prezenta secțiune acoperă domeniul tematic de prognozare macroeconomică (inclusiv prognozarea veniturilor) și gestionarea datoriei publice. O mai bună prognozare macroeconomică și prognozarea veniturilor va îmbunătăți procesul general de stabilire a obiectivelor fiscale și a nivelului cheltuielilor compatibile cu aceste obiective, precum și procesul de alocare a resurselor în conformitate cu politicile și obiectivele fiscale. În plus, îmbunătățirile în gestionarea datoriei publice va permite Guvernului evitarea creșterii necontrolate a datoriei și îmbunătățirea instrumentelor și tehnicilor pe care Guvernul le poate utiliza pentru a finanța deficitul.

5.1.1. Principiile de bază și rezultatele așteptate

a) Prognozarea macroeconomică și prognozarea veniturilor

Existența unui cadru macroeconomic și financiar pe termen mediu pentru a sprijini planificarea bugetului.

Prognoza de venituri interne este exactă și se bazează pe prognozele macroeconomice.

b) Gestionarea datoriei publice

Datoria publică internă și externă trebuie să fie controlată de autoritatea fiscală centrală.

Există un sistem adecvat de management al datoriei pentru evidență și raportare.

Corelarea gestionării datoriei cu prognozarea mijloacelor bănești.

Finanțarea deficitului fiscal la un cost și risc minim, mediu și de durată.

Raportarea Guvernului și Parlamentului privind datoria publică, garanțiile de stat și recreditarea.

5.1.2. Măsurile de reformă și instituția responsabilă

Situația actuală	Domeniile de preocupare	Măsurile de reformă	
		Ținte pe termen mediu	Obiective pe termen lung
1	2	3	4
Prognostarea macroeconomică și planificarea veniturilor			
<p>Există un cadru bugetar pe termen mediu (3 ani), care servește drept bază pentru planificarea bugetară anuală. Există un modul informațional de prognozare macroeconomică (Ministerul Economiei) Ministerul Finanțelor dispune de un modul informațional macrofinanciar pentru elaborarea scenariilor de venituri</p> <p>Resursele externe sînt parte a cadrului general de resurse bugetare</p>	<p>Multitudinea de instituții ce furnizează date pentru prognozarea macroeconomică și utilizarea diverselor ipoteze și metodologii creează riscul unor asumări de prognoză incompatibile</p> <p>Actualizarea prognozei macroeconomice nu întotdeauna este asociată cu calendarul bugetar</p> <p>Calitatea prognozelor macroeconomice continuă să constituie un risc iminent pentru prognozele bugetare</p> <p>Există necesitatea de a ajusta modelele și procedurile analitice și asigurarea monitorizării impactului prognozelor macroeconomice și politicii fiscale în scopul procesului de planificare a veniturilor</p> <p>Urmare a prognozelor macroeconomice ireale, estimările de venituri se dovedesc a fi subestimate sau supraestimate, ceea ce subminează implementarea programelor multianuale de cheltuieli</p> <p>Imprevizibilitatea atragerii surselor externe afectează calitatea prognozelor bugetare</p>	<p>Crearea unui cadru instituțional și metodologic consolidat de prognozare macroeconomică în aliniere cu calendarul bugetar</p> <p>Dezvoltarea mecanismelor de consultare și comparare cu prognoze macroeconomice elaborate de instituții independente</p> <p>Perfecționarea continuă a metodologiei de estimare a veniturilor prin preluarea practicilor și instrumentelor informaționale moderne</p> <p>Îmbunătățirea mecanismelor și procedurilor de comunicare cu donatorii pentru o planificare reală a suportului financiar extern</p>	<p>Introducerea mecanismului expertizei independente a prognozelor</p> <p>Implementarea unor instrumente moderne de prognoză reală a veniturilor bugetare</p>
Gestionarea datoriei publice			
<p>Ministerul Finanțelor este unica autoritate centrală care monitorizează datoria publică și garanțiile de stat</p> <p>Autoritățile administrației publice locale și entitățile economice de stat și cele care dețin cota mai mare de 50% din capitalul statutar raportează trimestrial privind datoriile la împrumuturi</p>	<p>Cadrul regulator insuficient</p> <p>Autoritățile administrației publice locale nu dispun de capacități suficiente de angajare și monitorizare a datoriei externe</p> <p>Există probleme procedurale de raportare a datoriei entităților economice cu cota majoritară a statului</p> <p>Sistemul de analiză</p>	<p>Ajustarea cadrului legal și metodologic privind datoria de stat și datoria publică</p> <p>Aplicarea tehnologiilor informaționale moderne de management al datoriei</p> <p>Fortificarea capacităților Ministerului Finanțelor și a autorităților</p>	<p>Asigurarea unui management al datoriei conform bunelor practici</p>

Sistemul de analiză financiară a managementului datoriei permite monitorizarea, înregistrarea, decontarea și clearing-ul datoriei publice și a datoriei de stat externe la un nivel adecvat	financiară a managementului datoriei nu dispune de funcția de analiză a factorilor de risc și sensibilitate a portofoliului datoriei Utilizarea tehnologiilor informaționale separate pentru datoria de stat internă Expunerea la riscuri operaționale este mare	administrației publice locale de management al datoriei	
Instituțiile responsabile de componenta 1: Ministerul Finanțelor; Ministerul Economiei			

5.2. Elaborarea și planificarea bugetului

Prezenta secțiune se referă la domeniile tematice ale credibilității, transparenței și comprehensivității bugetului, perspectivele de politici în buget, relațiile interbugetare și investițiile publice. Se înțelege că îmbunătățirile în domeniile cuprinse în prezenta componentă de bază vor îmbunătăți disciplina fiscală, vor asigura o alocare mai eficientă a resurselor și vor spori transparența și accesul public la informații în domeniul managementului financiar public.

5.2.1. Principiile de bază și rezultatele așteptate

a) Credibilitatea bugetului

Integritatea bugetului: Bugetul este executat după cum a fost planificat în cadrul parametrilor politicii fiscale într-o manieră disciplinată care asigură că devierile între bugetele reale și inițiale sînt minime.

Bugetul servește în calitate de instrument eficient pentru coordonarea activităților Guvernului și instituțiilor acestuia.

Planificarea bugetară asigură principiile eficienței alocării resurselor, urmărind prioritizarea cheltuielilor și realocarea între sectoare de la priorități de cheltuieli mai joase spre cele mai mari.

Planificarea bugetară asigură o eficiență operațională prin garantarea faptului că instituțiile guvernamentale sînt încurajate să producă bunuri, lucrări și servicii cu cel mai mic cost posibil și la cea mai mare valoare posibilă.

Nu există arierate la cheltuieli, or stocul arieratelor este scăzut, și există sisteme de monitorizare ale acestor arierate.

Deciziile bugetare cuprind analiza riscurilor fiscale totale, inclusiv riscurile generate de întreprinderile de stat și societățile comerciale cu capital majoritar de stat și riscurile generate de unitățile administrativ-teritoriale.

Deciziile bugetare includ o măsurare, monitorizare și evaluare a performanțelor în raport cu planul inițial.

b) Transparența și comprehensivitatea

Existența unui sistem robust de clasificare bugetară care permite planificarea și raportarea cheltuielilor pe dimensiunile administrative, economice și funcționale și este în conformitate cu standardele internaționale (FMI-GFS, COFOG).

Documentația bugetară anuală oferă informație completă cu privire la operațiunile autorităților publice centrale, inclusiv rezultatul anilor precedenți.

Acoperirea bugetară include raportarea tuturor operațiunilor guvernamentale.

Operațiunile extrabugetare sînt nesemnificative sau dacă sînt semnificative atunci sînt incluse în rapoartele fiscale.

Guvernul are un rol de supraveghere asupra tuturor entităților din sectorul public, inclusiv asupra autorităților publice locale, întreprinderile publice și operațiunile qvasifiscale.

Accesul publicului la buget și la informația fiscală este asigurată.

c) Ordinea (acuratețea) și perspectivele de politici în buget

Existența și respectarea calendarului bugetar.

Existența unui proces bugetar unic și integrat, care implică autoritățile publice centrale centrale și autoritățile publice locale.

Existența și respectarea instrucțiunilor privind cheltuielile pe termen mediu și elaborarea anuală a bugetului.

Crearea legăturii între politici și buget în bază anuală și multianuală.

Strategiile de sector sînt bazate pe prognoze multianuale ale planurilor de investiții și cheltuielilor curente.

d) Relații interbugetare

Există sisteme pentru a asigura echilibrarea/egalizarea verticală și orizontală.

Existența unor criterii clare pentru a determina transferul sprijinului fiscal către unitățile administrativ-teritoriale într-un mod transparent și previzibil pentru a permite elaborarea în timp util a bugetelor unităților administrativ-teritoriale.

e) Investiții capitale publice

Programul investițiilor capitale publice și al investițiilor capitale bugetare sînt planificate în cadrul prognozelor generale fiscale pe termen mediu și al celor de cheltuieli.

Selectarea și aprobarea proiectelor investiționale sînt coordonate cu politicile naționale și sectoriale.

Proiectele investiționale sînt planificate în baza unor surse asigurate și analizei impactului fiscal, fiind disponibilă informația relevantă cu privire la costurile ulterioare.

5.2.2. Măsurile de reformă și instituția responsabilă

Situația actuală	Domeniile de preocupare	Măsurile de reformă	
		Ținte pe termen mediu	Obiective pe termen lung
1	2	3	4
Credibilitatea bugetului			
Disciplina bugetar-fiscală este satisfăcătoare. Deficitul bugetar și datoria publică sînt administrate prudent și, pe termen scurt, nu reprezintă un risc pentru stabilitatea bugetară Bugetul anual recent a devenit mai sigur, stabil și previzibil	Mecanismele de monitorizare și control asupra indicatorilor bugetari generali trebuie dezvoltate și ajustate la practicile internaționale Capacitățile de analiză și planificare strategică, precum și analiza riscurilor bugetar-fiscale trebuie îmbunătățite	Adoptarea noii legi privind finanțele publice și responsabilitatea bugetar-fiscală Fortificarea capacităților de analiză a riscurilor bugetar-fiscale, precum și de monitoring financiar al autorităților/instituțiilor publice autofinanțate și al entităților economice cu capital majoritar de stat	Implementarea deplină a noii legi privind finanțele publice și responsabilitatea bugetar-fiscală: restricționarea modificărilor bugetare pe parcursul anului aplicarea regulilor bugetar-fiscale stabilite de legislație eliminarea practicii de adoptare a strategiilor și programelor sectoriale fără acoperire financiară
Transparența și comprehensivitatea			
Bugetul public național este comprehensiv și cuprinde toate resursele instituțiilor bugetare, inclusiv mijloacele de la prestarea serviciilor contra plată, fondurile speciale, precum și cele ale proiectelor	Gestionarea fragmentată a cheltuielilor bugetare pe componenta de bază, mijloace speciale, fonduri speciale și proiecte finanțate din surse externe compromise principiul universalității bugetare	Revizuirea modului de gestionare a resurselor colectate de către autoritățile/instituțiile bugetare în vederea excluderii direcționării unor resurse către anumite cheltuieli Stabilirea în legislație a cerințelor minime de informație cuprinsă în	Alocarea și gestionarea resurselor în procesul bugetar conform regulilor unice Atingerea unui nivel mai performant de prezentare a bugetului și raportare a informației bugetare

<p>finanțate din surse externe</p> <p>Documentația bugetară este cuprinzătoare și include informații privind evoluția bugetului public național în dinamică, precum și reflectă performanța financiară și nefinanciară a programelor</p> <p>Sistemul existent al clasificăției bugetare conține elementele de bază a standardelor internaționale</p> <p>Acces public suficient la informația bugetar-fiscală de bază</p>	<p>și rolul pivot al Guvernului în prioritizarea cheltuielilor</p> <p>Calitatea discuțiilor asupra bugetului ar putea fi îmbunătățită, accentul fiind pus pe performanța programelor</p> <p>Clasificația nu este în deplină conformitate cu standardele internaționale</p> <p>Există anumite inconsistențe între modul de prezentare a cheltuielilor în Cadrul Bugetar pe Termen Mediu (pe sectoare și pe autorități publice locale) și bugetul anual (pe autorități publice centrale și pe programe)</p> <p>Structura și volumul informației plasate pe paginile web necesită diversificare și îmbunătățire</p> <p>Mecanismele existente de consultări cu societatea civilă trebuie îmbunătățite</p>	<p>documentația bugetară</p> <p>Implementarea noii clasificății bugetare și a planului nou de conturi contabile în sistemul bugetar aliniat la standardele internaționale</p> <p>Implementarea noului sistem informațional de management financiar</p> <p>Asigurarea consistenței în prezentarea cheltuielilor în Cadrul Bugetar pe Termen Mediu și în bugetul anual</p> <p>Dezvoltarea paginilor web și actualizarea periodică cu informație calitativă și oportună privind elaborarea și executarea bugetului</p> <p>Publicarea pe paginile web de către autoritățile publice a strategiilor/programelor sectoriale pe termen mediu, a bugetelor anuale, precum și a rapoartelor pe domeniile de competență</p> <p>Dezvoltarea mecanismelor de consultări a prognozelor bugetare și a priorităților de politici pe termen mediu cu societatea civilă</p>	<p>Implementarea a noi metode de mediatizare a informației cu privire la buget prin sensibilizarea publicului larg cu informații clare, necomplicate și sistematice cu privire la buget, cu accent orientat pe rezultate, utilizând paginile web și portalul e-Guvernare, precum și prin alte mijloace pertinente – bugetul cetățeanului</p> <p>Consolidarea capacităților serviciilor de presă ale autorităților publice pentru a asigura caracterul corect și actualizat al informațiilor</p>
Ordinea (acuratețea) și perspectivele de politici în buget			
<p>Există calendar de elaborare a Cadrului Bugetar pe Termen Mediu și a bugetului anual</p> <p>Calendarul, rolurile și responsabilitățile în procesul bugetar sînt reglementate de legislație</p> <p>Elaborarea Cadrului Bugetar pe Termen Mediu este o fază a ciclului anual de planificare bugetară și servește în calitate de instrument menit să asigure corelarea între prioritățile de politici și buget</p>	<p>În ultimii anii termenele din calendarul bugetar nu întotdeauna au fost respectate</p> <p>Analiza strategică în Cadrul Bugetar pe Termen Mediu trebuie extinsă asupra tuturor sectoarelor</p> <p>Consistența între cadrul de politici, Cadrul Bugetar pe Termen Mediu și bugetele anuale trebuie îmbunătățită</p> <p>Există riscuri sistematice și de capacitate în implementarea la scară</p>	<p>Revizuirea calendarului bugetar în vederea stabilirii termenelor optime în procesul bugetar</p> <p>Lărgirea ariei de acoperire a Cadrului Bugetar pe Termen Mediu pentru o cuprindere totală cu strategii de cheltuieli</p> <p>Consolidarea capacităților autorităților publice privind analiza și planificarea strategică</p> <p>Dezvoltarea capacității instituționale necesare pentru implementarea la scară națională a bugetării bazate pe performanță</p>	<p>Respectarea calendarului bugetar de către toate autoritățile implicate în procesul bugetar</p> <p>Delegarea către autoritățile publice centrale a responsabilităților pentru stabilirea priorităților sectoriale, promovarea proiectelor de bugete și raportarea rezultatelor pe domeniile de competențe</p> <p>Implementarea la scară largă a metodei de bugetare bazată pe performanță</p>

Informația despre performanță se include în documentația bugetară pentru mai mult de 70% din cheltuielile bugetului de stat și constituie subiectul discuțiilor asupra bugetului	națională a bugetării bazată pe performanță		
Relațiile bugetare			
<p>Cadrul legislativ actual reglementează partajarea între nivelele administrației publice a impozitelor și taxelor de stat</p> <p>Există un sistem de transferuri și reguli clare între bugetul de stat și bugetele unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea și transferuri între bugetele unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea și bugetele unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi</p>	<p>Există dependență bugetară a fiecărui nivel al administrației publice față de cel imediat superior</p> <p>Sistemul de transferuri existent este ineficient și nu stimulează efortul fiscal al autorităților locale</p> <p>Volatilitatea mare a sistemului de finanțe publice locale de la an la an</p>	<p>Reformarea sistemului de transferuri și impozite partajate, stabilirea acestuia pe baze obiective și previzibile, cu separarea bugetelor autorităților publice locale de nivelul întâi și nivelul al doilea pentru a asigura un nivel minim de servicii, cu condiția ca sistemul să nu descurajeze efortul fiscal propriu și utilizarea rațională a resurselor</p> <p>Consolidarea bazei de venituri locale proprii ale autorităților publice locale și a autonomiei de decizie asupra lor</p>	<p>Consolidarea managementului financiar la nivelul autorităților publice locale cu garantarea disciplinei financiare, creșterea transparenței și participării publice</p>
Investiții capitale publice			
<p>Cheltuielile pentru investiții capitale sînt integrate în Cadrul Bugetar pe Termen Mediu și sînt în corelație cu strategiile sectoriale de cheltuieli</p> <p>Cadrul metodologic dispersat nu conține criterii clare de evaluare și selectare a proiectelor de investiții capitale</p>	<p>Existenta unui număr mare de proiecte nefinalizate</p> <p>Cadrul de reglementare a managementului investițiilor capitale necesită a fi îmbunătățit: ciclul proiectelor, procesele de evaluare și selectare a proiectelor de investiții</p> <p>Instituirea sistemului de raportare postimplementare a proiectelor</p> <p>Capacitățile existente reprezintă o constrîngere pentru consolidarea sistemului de planificare și</p>	<p>Adoptarea cadrului metodologic de planificare și management al investițiilor capitale, care să definească procesul de selectare și evaluare a proiectelor, criteriile de prioritizare în funcție de prioritățile de politici, beneficiile financiare, economice și de capacitățile de implementare a beneficiarilor de proiecte</p>	<p>Dezvoltarea capacităților Ministerului Finanțelor și a autorităților publice în monitorizarea, evaluarea și raportarea impactului de la implementarea proiectelor de investiții capitale</p>

	management al investițiilor capitale		
Instituțiile responsabile de componenta 2: Ministerul Finanțelor			

5.3. Executarea bugetului, contabilitatea și raportarea

Prezenta secțiune acoperă domenii tematice de executare a bugetului, a managementului mijloacelor bănești, contabilitate bugetară și raportare, precum și contabilitate financiară și de raportare. Îmbunătățirile prezentei componente vor contribui la creșterea eficienței și controlul asupra cheltuielilor.

5.3.1. Principiile de bază și rezultatele așteptate

a) Procesul de executare a bugetului

Procedurile de executare bugetară clar definite.

Există control ex-ante al cheltuielilor publice efectuate din bugetul de stat și din bugetele unităților administrativ-teritoriale.

Executarea eficientă a cheltuielilor curente (cheltuieli pentru achitarea salariilor și cheltuieli nesalariale) și a cheltuielilor capitale.

b) Gestionarea fluxului de mijloace bănești

Centralizarea soldurilor în "Contul Unic Trezorerial".

Sistem eficient de gestionare a mijloacelor bănești, care include elaborarea prognozelor anuale de lichidități, cu repartizarea lunară, ce se actualizează lunar/săptămînal/zilnic și asigură controlul efectuării cheltuielilor bugetare în limitele alocațiilor aprobate și a soldului disponibil de mijloace bănești.

Sistem de înregistrare și monitorizare a angajamentelor (contracte, garanții, angajamente).

c) Evidența contabilă și raportarea în sistemul bugetar

Planul de conturi pentru executarea bugetară este în conformitate cu clasificția bugetară.

Periodicitatea rapoartelor de executare a bugetului pe parcursul anului și rapoartele anuale de executare a bugetului.

Cuprinderea rapoartelor pentru executarea bugetului.

d) Evidența contabilă și raportarea financiară

Există proceduri naționale de contabilitate bine definite.

Planul de conturi unificat urmează a fi aplicat pentru planificarea, executarea și înregistrarea în evidența contabilă a operațiunilor bugetare.

Caracterul cuprinzător și periodicitatea prezentării rapoartelor financiare, inclusiv raportarea angajamentelor.

5.3.2. Măsurile de reformă și instituția responsabilă

Situația actuală	Domeniile de preocupare	Măsuri de reformă	
		Ținte pe termen mediu	Obiective pe termen lung
1	2	3	4
Procesul de executare a bugetului			
Controlul executării cheltuielilor prin Trezorerie este transparent. Existența Sistemului Informațional al Ministerului Finanțelor acoperă toate operațiunile trezoreriale, fiind implementate proceduri adecvate de autorizare și control al cheltuielilor la nivelul Trezoreriei de Stat și	Unele proceduri de control intern sînt în exces (de exemplu, se dublează aprobările), fapt ce reduce din eficiență Autoritățile bugetare nu au obligația să înregistreze angajamentele fără	Modificarea cadrului legal de executare a bugetului pentru a fi aliniat cu noua lege a finanțelor publice și responsabilității bugetar fiscale Testarea și introducerea metodologiei noi de executare a bugetului	Implementarea deplină a legislației noi privind executarea bugetară

<p>trezoreriilor teritoriale</p> <p>Contractele nu pot fi semnate de autoritățile bugetare fără autorizarea și înregistrarea relevantă de către trezoreriile teritoriale în sistemul trezorerial</p> <p>Înregistrarea respectivă asigură reducerea volumului alocațiilor libere corespunzător volumului de angajamente asumate</p> <p>Sistemul actual de monitorizare a plăților salariale permite Ministerului Finanțelor să controleze numărul funcționarilor publici și costurile asociate comparativ cu limitele bugetare</p> <p>Controalele interne ex-ante din cadrul autorităților bugetare asigură ca fiecare tranzacție cu implicații financiare să fie autorizată prin două semnături: semnătura conducătorului instituției și a contabilului șef</p>	<p>contract</p> <p>Nu există sistem de tehnologii informaționale centralizat pentru procesarea plăților salariale. Nu este o legătură în mod direct dintre datele despre angajați și datele de salarizare</p> <p>Există carențe de control intern pentru plățile salariale la nivel local</p> <p>În autoritățile bugetare mai mici există constrângeri de capacitate în ceea ce privește calcularea plăților salariale și aplicarea modificărilor legislative</p>	<p>pentru implementarea noului Sistem informațional de management financiar</p> <p>Sporirea capacităților Trezoreriei de Stat și trezoreriilor teritoriale pentru a permite utilizarea deplină a noului Sistem informațional de management financiar în procesul de executare a bugetului</p> <p>Elaborarea programelor de instruire pentru funcționarii autorităților bugetare pentru utilizarea noului Sistem informațional de management financiar</p>	
Gestionarea fluxului de mijloace bănești			
<p>Fluxul de numerar este prognozat și monitorizat. Prognozele generalizate săptămânal sînt actualizate zilnic</p> <p>Contul unic trezorerial deschis în Banca Națională este în totalitate operațional</p> <p>Sistemul informațional de management financiar existent previne în mare parte antrenarea angajamentelor fără alocații bugetare disponibile. Deși nu este un sistem complet de management al angajamentelor, acesta este eficace în prevenirea supracheltuielilor, demonstrat și de volumul redus al arieratelor</p>	<p>Prognozele fluxului de mijloace bănești nu sînt întotdeauna exacte din cauza decalajelor de mijloace bănești cauzate de circumstanțe fiscale nefavorabile</p> <p>Deși contul unic trezorerial este în totalitate funcțional, implementarea unor proiecte finanțate din surse externe are loc prin băncile comerciale</p> <p>Înregistrarea contractelor de către trezoreriile teritoriale nu are efectul de a rezerva resursele pentru o dată anumită</p>	<p>Odată cu implementarea Sistemului Informațional de Management Financiar al Ministerului Finanțelor se vor îmbunătăți capacitățile de prognozare și monitorizare a fluxului de numerar prin înregistrarea și monitorizarea angajamentelor la nivelul facturii fiscale și altor documente justificative</p> <p>Asigurarea dezvoltării unui modul al angajamentelor ca parte componentă a noului Sistem informațional de management financiar</p>	<p>Includerea tuturor surselor de finanțare din partea donatorilor în sistemul trezorerial</p>
Evidența contabilă și raportarea în sistemul bugetar			
<p>Bugetele se execută după aceeași clasificare aplicată la planificare, bazată în prezent pe Standardele statisticii financiare 1986. Noua clasificare în conformitate cu Standardele statisticii</p>	<p>Rapoartele privind executarea bugetelor generate de Sistemul informațional al Ministerului Finanțelor existent nu includ date despre</p>	<p>Testarea și aplicarea Planului de conturi unificat în conformitate cu Standardele statisticii financiare 2001 pentru executarea bugetară</p>	<p>Consolidarea răspunderii autorităților publice centrale prin delegarea raportării directe către Parlament cu privire</p>

<p>financiare 2001 este aprobată</p> <p>Lunar și anual Ministerul Finanțelor elaborează rapoarte consolidate privind executarea bugetului public național care include bugetul de stat, bugetul unităților administrativ-teritoriale, bugetul asigurărilor sociale de stat și fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală care se publică pe pagina web oficială a Ministerului Finanțelor</p> <p>Rapoartele privind executarea bugetelor sînt elaborate periodic în termenele stabilite și de o calitate corespunzătoare</p> <p>Rapoartele lunare privind executarea bugetului sînt cumulative și conțin afît volumul anual planificat, cît și perioada de gestiune, volumul executat, devierile în mărime absolută și procentuală</p> <p>Rapoartele sînt generate în formă agregată, precum și în mod detaliat pe nivele de clasificare organizațională, economică și funcțională</p> <p>Rapoartele pentru bugetul de stat și bugetul unităților administrativ-teritoriale sînt generate de Sistemul informațional de management financiar</p> <p>Evidența contabilă privind executarea bugetară este păstrată în trezoreriile teritoriale, care zilnic pregătesc extrase din cont și rapoarte lunare pe executare pentru fiecare autoritate bugetară. Stocul de arierate este scăzut și exista un sistem de monitorizare adecvat (CPRF2011, IP-4).</p>	<p>rata de executare a bugetului pentru perioada corespunzătoare din anul precedent. Datele comparative din anul precedent sînt completate manual</p> <p>Rapoartele privind executarea bugetelor nu includ informații despre angajamente</p>	<p>Modificarea structurii rapoartelor privind executarea bugetară pentru a include informații despre rata de executare a bugetului pentru perioada corespunzătoare a anului precedent</p> <p>Introducerea raportării angajamentelor</p>	<p>la indicatorii realizați în sectorul din domeniul de responsabilitate</p>
Evidența contabilă și raportarea financiară			
<p>Evidența contabilă financiară se bazează pe standardele naționale de contabilitate în sistemul bugetar</p> <p>Raportul complet privind executarea bugetului, publicat de Ministerul Finanțelor, în linii mari este în conformitate</p>	<p>Procedurile naționale de contabilitate nu sînt în conformitate cu practicile internaționale</p> <p>Sînt utilizate șase planuri de conturi diferite:</p>	<p>Testarea și aplicarea Planului de conturi unificat în conformitate cu standardele statisticii financiare 2001 pentru evidența contabilă financiară, odată cu implementarea Sistemului informațional de</p>	<p>Integrarea noului Sistem informațional de management financiar cu aplicația 'C' utilizat de autoritățile bugetare pentru evidența contabilă</p>

<p>cu standardele internaționale de evidență contabilă în bază de casă</p> <p>Toate autoritățile bugetare (la nivel central și local) precum și bugetul asigurărilor sociale de stat și standardele asigurărilor obligatorii de asistență medicală mențin sisteme de evidență contabilă modificată în bază de calcul. Autoritățile bugetare elaborează rapoarte financiare trimestriale și anuale, care includ de asemenea și bilanțul contabil, pe care le transmit autorităților publice centrale. Acestea din urmă le consolidează și le prezintă Ministerului Finanțelor</p>	<p>unul pentru evidența contabilă în bază de casă pentru înregistrarea tranzacțiilor de către Trezoreria de Stat și trezoreriile teritoriale; unul pentru evidența contabilă în bază de casă pentru direcțiile finanțe ale unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea; două pentru evidența contabilă modificată pe bază de calcul pentru instituțiile publice și pentru bugetele de nivelul întâi; două pentru evidența contabilă pe bază de calcul pentru Casa Națională de Asigurări Sociale și Compania Națională de Asigurări în Medicină</p> <p>Raportul complet privind executarea bugetului, publicat de Ministerul Finanțelor nu include toate informațiile specifice</p> <p>Rapoartele financiare anuale, inclusiv bilanțul contabil, prezentate de autoritățile bugetare către Ministerul Finanțelor nu sînt consolidate și nici publicate de către Ministerul Finanțelor</p>	<p>management financiar</p> <p>Testarea Normelor metodologice privind aplicarea planului de conturi contabile, evidența contabilă și raportarea financiară, odată cu implementarea Sistemului informațional de management financiar</p>	<p>Asigurarea publicării rapoartelor financiare consolidate pentru guvernul central</p> <p>Elaborarea și implementarea standardelor naționale de contabilitate pentru sectorul public în conformitate cu practicile internaționale</p>
<p>Instituțiile responsabile de componenta 3: Ministerul Finanțelor; Trezoreria de Stat</p>			

5.4. Managementul financiar și controlul intern

Prezenta secțiune acoperă domenii tematice de management financiar și control, audit intern (PIFC în terminologia EU), inspecție financiară și investigații de anchetă privind fraudele comise. Îmbunătățirile prezentei componente vor contribui la creșterea eficienței și controlul asupra cheltuielilor.

5.4.1. Principiile de bază și rezultatele așteptate

a) Control Financiar Public Intern, inclusiv:

Auditul intern

Asigurarea acoperirii auditului intern pentru autoritățile publice centrale și locale de nivelul al doilea.

Reorientarea funcției de audit intern de la audit al conformității la audit de sistem / audit al performanței.

Acțiunile imediate și comprehensive întreprinse de manageri în urma rapoartelor de audit intern.

Management financiar și control

Consolidarea capacităților și responsabilităților direcțiilor de finanțe și economie din cadrul entităților publice.

Entitățile publice implementează/dezvoltă sisteme de management financiar și control în baza următoarelor componente:

- mediul de control;
- managementul performanțelor și al riscurilor;
- activitățile de control;
- informația și comunicarea;
- monitorizarea și evaluarea.

Creșterea gradului de răspundere managerială prin emiterea declarației privind buna guvernare de către manageri.

Armonizarea centralizată

Standarde și proceduri de audit intern și management financiar și control în conformitate cu standardele internaționale.

Rolul primordial al Ministerului Finanțelor pentru diseminarea standardelor și indicațiilor metodologice.

Inspecția financiară și investigarea fraudelor

Există funcția de inspecție financiară și investigare a fraudelor.

Inspecția financiară efectuată în baza analizei de risc de fraudă, corupție și abuz financiar major.

Respectarea principiilor transparenței și legalitatea incluse în legislația Republicii Moldova.

5.4.2. Măsurile de reformă și instituția responsabilă

Situația actuală	Domeniile de preocupare	Măsuri de reformă	
		Ținte pe termen mediu	Obiective pe termen lung
1	2	3	4
Control financiar public intern			
<p>Încă din anul 2010, prin modificarea Legii privind sistemul bugetar și procesul bugetar au fost introduse prevederi despre controlul financiar public intern</p> <p>Legea privind controlul financiar public intern este în vigoare din luna noiembrie 2011</p> <p>Există o Strategie privind controlul financiar public intern</p> <p>În cadrul Ministerului Finanțelor există o unitate centrală de armonizare</p> <p>Responsabilitățile acesteia</p>	<p>Evaluarea efectuată recent de către Ministerul Finanțelor privind activitatea pe parcursul anului 2011 a scos la iveală faptul că din 38 unități de audit intern (52 fiind numărul de unități de audit intern dintre care 14 nu aveau angajați) 24 erau funcționale, activînd în conformitate cu standardele</p> <p>Pînă în prezent, există 7 unități de audit intern instituite la nivel local</p> <p>Majoritatea unităților de audit intern au un număr insuficient de angajați</p>	<p>Fortificarea capacităților autorităților bugetare pentru implementarea sistemului managementului financiar intern</p> <p>Elaborarea ghidului metodologic și de proceduri pentru a facilita implementarea cadrului de reglementare pentru managementul financiar intern și publicarea pe pagina web a Ministerului Finanțelor a Manualului managementului financiar intern</p>	<p>Management financiar adecvat principiilor de buna guvernare</p> <p>Mediul de control favorabil pentru promovarea unei culturi de control adecvate</p> <p>Managementul eficace al riscurilor</p> <p>Activități de control eficiente și eficace</p> <p>Informații calitative produse și sisteme de comunicare eficiente instituite</p> <p>Mecanisme solide de</p>

<p>includ dezvoltarea cadrului legislativ, a metodologiei pentru controlul financiar public intern, monitorizarea unităților de audit intern desconcentrate, instruirea și certificarea</p> <p>Unitățile de audit intern au fost instituite în cadrul autorităților publice centrale cu excepția Ministerului Justiției. În total au fost numiți 103 auditori interni</p> <p>Cadrul metodologic al managementului financiar și control include: standardele naționale de control intern pentru sectorul public</p> <p>Regulamentul privind evaluarea sistemului managementului financiar și control, raportarea și declarația bunei guvernări</p> <p>Cadrul metodologic al auditului intern include: standardele naționale de audit intern; Codul de etică al auditorului intern; Statutul auditului intern; normele metodologice privind auditul intern în sectorul public; Regulamentul privind raportarea activității unității de audit intern; Regulamentul privind certificarea auditorilor intern din sectorul public</p> <p>Raportul anual de audit se înaintează conducerii entității auditate, Ministerului Finanțelor, iar, la cerere, se prezintă și Curții de Conturi</p>	<p>Deși Legea privind controlul financiar public intern prevede implementarea sistemului de audit, a auditului de conformitate, a auditului financiar, a auditului de performanță și a auditului sistemelor tehnologiilor informaționale, în practică majoritatea auditurilor efectuate pînă în prezent sînt audituri de conformitate</p> <p>Înțelegere conceptuală limitată a esenței auditului intern și rolul auditorului intern de către management, precum și de auditorii interni</p> <p>Capacități limitate pentru evaluarea riscurilor</p> <p>Există evidențe a urmărilor rapoartelor de audit, însă scopul acestora este limitat deoarece la moment în sectorul public există puține unități de audit intern bine dezvoltate</p> <p>Capacități și deprinderi limitate pentru implementarea managementului financiar și control în conformitate cu standardele și cadrul legislativ național</p>	<p>Regulament model pentru direcțiile finanțe și economie elaborat</p> <p>Inițierea și revizuirea sistemului curent de autoevaluare, raportare a managementului financiar intern și emitere a declarației privind buna guvernare</p> <p>Instituirea și angajarea personalului pentru unitățile de audit intern în toate autoritățile publice centrale și în cadrul autorităților locale de nivelul al doilea</p> <p>Fortificarea în continuare a capacităților auditorilor interni prin instruire și efectuarea auditurilor-pilot</p> <p>Dezvoltarea mecanismelor de certificare a auditorilor interni</p>	<p>monitorizare și evaluare</p> <p>Sistem funcțional modern de evaluare și raportare a managementului financiar intern, precum și emitere a declarației privind buna guvernare</p> <p>Implementarea deplină a auditului sistemelor și al auditului de performanță</p> <p>Elaborarea mecanismelor pentru dezvoltarea profesională continuă a auditorilor interni</p>
Inspekția financiară și investigarea fraudelor			
<p>Reorganizarea Serviciului de control financiar și revizie din subordinea Ministerului Finanțelor cu Inspekția financiară (la moment). Strategia actuală Control financiar public intern descrie viitoarele roluri ale Inspekției financiare, accentuînd</p>	<p>Examinare tergiversată a materialelor de inspecție și neaplicarea de către organele de drept a măsurilor privind repararea prejudiciului cauzat statului</p> <p>Insuficiența cadrului legal privind asigurarea</p>	<p>Elaborarea planului de dezvoltare strategică a Inspekției financiare</p> <p>Aprofundarea cunoștințelor specifice activității de inspecție prin instruire profesională externă</p>	<p>Reorganizarea instituției într-o autoritate de inspecție și investigare eficientă a fraudelor</p> <p>Conlucrarea cu subdiviziunile de specialitate privind dezvoltarea</p>

<p>funcția de investigare și detectare a fraudelor</p> <p>Structura Inspecției financiare este creată din 17 direcții de inspectare, dintre care, 11 în aparatul central și 6 direcții teritoriale. Prin modificarea structurii a fost început procesul de consolidare regională</p> <p>Activitatea de inspectare, conform noii structuri a aparatului central, a fost organizată pe domenii de activitate</p> <p>Inspectările financiare se focalizează pe entități cu domenii de gestionare a finanțelor publice și patrimoniului public cu grad sporit de risc, prin efectuarea inspectărilor tematice, ținându-se cont și de alte forme de control intern și extern</p> <p>Un aspect al activității de inspectare este identificarea oportună a eventualelor neregularități și fraude semnalate prin intermediul petițiilor și altor solicitări și asigurarea caracterului operativ și inopinat al inspectărilor în scopul prevenirii delapidărilor bunurilor materiale și a mijloacelor bănești</p> <p>Numărul mare de solicitări privind efectuare de controale în cadrul dosarelor penale la entități din sectorul real, ca rezultat al reorganizării Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției în Centrul Anticorupție, organ care nu dispune de dreptul de a efectua controale financiare</p> <p>Transparentă insuficientă Inspecția financiară activează în baza art.13 și 55 din Legea nr.847 din 24 mai 1996 privind sistemul și procesul bugetar, art.10 din Legea nr.845-XII din 3 ianuarie 1992 cu privire la</p>	<p>acoperirii sumelor pagubelor constatate</p> <p>Interferența factorului politic în activitatea de inspectare financiară</p> <p>Lipsa cadrului legal privind competența de verificare a entităților de drept privat și personal, efectiv insuficient pentru efectuarea inspectărilor în sectorului dat</p> <p>Asigurarea transparenței</p>	<p>Identificarea pîrghiilor de recuperare a pagubelor constatate prin intermediul managerului, procuraturii, atribuirii de competențe Inspecției financiare în vederea reparării prejudiciilor</p> <p>Modernizarea procedurilor, practicilor și metodelor de inspectare financiară</p> <p>Îmbunătățirea comunicării externe în scopul asigurării finalității rezultatelor inspectării financiare – tragerea la răspundere a persoanelor vinovate de către organele de resort în scopul educării disciplinei financiare și prevenirii fraudelor și neregularităților și reparării prejudiciului cauzat statului</p> <p>Modificarea cadrului legal cu atribuirea competențelor necesare efectuării inspectărilor la entitățile din domeniul privat și majorarea statelor de personal</p> <p>Crearea paginii web a Inspecției financiare</p>	<p>tehnologiilor informaționale și crearea unei baze de date pentru efectuarea unor investigații, analize și verificări din oficiu pentru operativitate și reducerea termenelor de inspectare</p> <p>Majorarea sumelor pagubelor acoperite</p> <p>Diminuarea neregularităților în activitatea financiară a entităților supuse inspectărilor</p>
--	---	---	---

<p>antreprenoriat și întreprinderi, Legea nr.231 din 23 septembrie 2010 cu privire la comerțul interior și Regulamentului privind organizarea și funcționarea Inspecției financiare din subordinea Ministerului Finanțelor, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.1026 din 2 noiembrie 2010 “Privind organizarea activității de inspectare financiară”</p>			
<p>Instituții responsabile de componenta 4: Ministerul Finanțelor; Inspecția Financiară</p>			

5.5. Administrarea veniturilor

Prezenta secțiune conține aspecte ce țin de asigurarea unui nivel corespunzător de colectare a veniturilor bugetare, prin implementarea măsurilor moderne, corecte și coerente de administrare fiscală și vamală.

Îmbunătățirile prevăzute în prezenta componentă sînt îndreptate spre asigurarea comodității contribuabililor, minimizarea costurilor activităților de raportare fiscală pentru mediul de afaceri, soluționarea problemelor de ordin fiscal cu care se confruntă contribuabilii, toate acestea avînd ca scop general educarea civismului fiscal al populației.

5.5.1. Principiile de bază și rezultatele așteptate

1) Administrarea fiscală

a) Legislația

Legislația fiscală are un caracter comprehensiv, clar și transparent.

Legislația fiscală este constituită din legislația fiscală națională, tratate internaționale și acordurile internaționale în domeniul fiscal la care Republica Moldova este parte.

Legislația fiscală definește clar drepturile și obligațiile contribuabililor și angajamentele acestora.

Legislația fiscală prevede competențe adecvate pentru a permite administrației fiscale să aplice pe deplin și să pună în aplicare dispozițiile sale legale.

Legislația fiscală conține împuterniciri discreționare strict limitate.

b) Colectarea impozitelor și taxelor, conformarea și executarea silită

Legislația fiscală, sancțiunile, sistemele și procedurile asigură că contribuabilii plătesc corect cuantumul impozitului la termenul potrivit.

Politicile robuste și eficiente privind colectarea restanțelor la plăți în buget, sistemele și procedurile sînt în vigoare și pe deplin funcționale.

Frauda fiscală și evaziunea sînt identificate sistematic și riguros, investigate și supuse urmării penale, în vederea creșterii nivelului general de conformare fiscală.

c) Control fiscal

Planul de efectuare a controalelor fiscale este întocmit în baza factorilor de risc, cum ar fi riscuri generale, specifice și riscuri privind conformarea TVA, este în vigoare și pe deplin funcțional.

d) Managementul contribuabilului

Sisteme eficiente de înregistrare a contribuabililor și înregistrarea detaliată a veniturilor fiscale și plăților contribuabililor sînt în vigoare și pe deplin funcționale.

Sisteme eficiente privind înregistrarea tranzacțiilor impozabile, activitățile sau livrările sînt în vigoare și pe deplin funcționale.

Sisteme eficiente pentru monitorizarea conformării contribuabilului sînt în vigoare și pe deplin funcționale.

e) Drepturile contribuabilului, obligațiile și angajamentele

Drepturile, obligațiile și angajamentele contribuabililor sînt definite cu exactitate.

Contribuabilii au acces la informațiile despre drepturile, obligațiile și angajamentele lor.

Un proces de reclamații fiscal corect, echitabil și eficient este în vigoare și pe deplin funcțional.

f) Conformarea voluntară

Conformarea voluntară este promovată în mod activ, sistematic și cu regularitate.

Conformarea sarcinilor administrative referitoare la contribuabili sînt menținute la un nivel minim.

Recomandările/consultările prevăzute pentru contribuabili pot fi ușor înțelese și accesate.

Sistemul de înregistrare și contabilitate fiscală este simplu de utilizat și eficient de administrat.

2) Administrarea vamală

a) Legislația

Legislația vamală are un caracter comprehensiv, clar și transparent.

Legislația vamală este compatibilă cu legislația și standardele internaționale în domeniul vamal.

Legislația vamală definește clar drepturile, obligațiile și responsabilitățile colaboratorilor vamali, agenților economici și cetățenilor.

Legislația vamală oferă competențe adecvate pentru a permite administrației vamale să aplice pe deplin prevederile.

Legislația vamală prevede competențe de control strict limitate.

b) Managementul operatorilor economici

Sisteme eficiente pentru evidența datelor din declarațiile vamale și privind plățile sînt implementate și pe deplin funcționale.

Sisteme eficiente pentru evidența obligațiilor operatorilor economici privind plățile vamale sînt implementate și pe deplin funcționale.

Sistemul adecvat de TI privind schimbul electronic de date cu operatorii economici bazat pe un singur punct de acces este implementat și pe deplin funcțional.

Sisteme eficiente pentru monitorizarea conformării sînt implementate și pe deplin funcționale.

c) Colectarea veniturilor

Este dezvoltată strategia de colectare și gestionare a veniturilor, fiind concepută cu scopul de a se asigura că toate veniturile vamale sînt colectate corect, înregistrate, raportate și auditate.

d) Tranzit, control de frontieră și audit post vămire

Controalele vamale eficiente și efective, efectuate în baza analizei riscurilor în aeroporturi, puncte de trecere auto a frontierei și puncte de control interne, care facilitează fluxul de mărfuri și transport asigură colectarea veniturilor și protecția cetățenilor, sînt implementate și pe deplin funcționale.

Un sistem vamal de tranzit, asigurat printr-un mecanism de garantare fiabil și implementarea măsurilor de identificare, implicit obligația utilizării mijloacelor de transport autorizate și sigillii vamale, este implementat și pe deplin funcțional.

Un control ulterior și audit postvămire eficace și efectiv, care oferă administrației vamale suficiente competențe legale planificarea misiunilor de audit și utilizarea sistemului de management al riscului, este implementat și pe deplin funcțional.

e) Facilitarea comerțului

Controale vamale sînt organizate în așa fel încît să minimizeze pentru comunitatea de afaceri costurile, cerințele documentare și informaționale, precum și timpul necesar pentru conformare la formalitățile vamale și a altor autorități de frontieră și pentru asigurarea securității lanțului de aprovizionare.

Sînt aplicate proceduri vamale simplificate pentru operatorii economici care se conformează legislației.

Cooperarea dintre autoritatea vamală și comunitatea de afaceri este dezvoltată prin aplicarea instrumentelor și mecanismelor eficiente.

f) Aplicarea legii și investigațiile

Sisteme eficiente și eficace pentru depistarea, prevenirea și investigarea fraudelor vamale sînt implementate și pe deplin funcționale.

Operațiunile de punere în aplicare a legii și de investigație sînt în corelare cu o strategie de inteligență bazată pe cele mai actuale metode de analiză a riscurilor pentru a asigura protejarea veniturilor și societatea.

g) Securitatea lanțului de aprovizionare

Măsuri eficace și efective pentru a asigura securitatea lanțului de aprovizionare internațional aliniată la standardele-cadru privind securitatea și facilitarea comerțului mondial ale OMV și la cerințele UE sînt implementate și pe deplin operaționale.

h) Drepturile, obligațiile și responsabilitățile agenților economici

Drepturile, obligațiile și responsabilitățile agenților economici sînt definite cu exactitate.

Agenții economici au acces la informația privind drepturile, obligațiile și responsabilitățile acestora.

Un proces de contestare a deciziilor vamale corect, echitabil și eficient este implementat și pe deplin funcțional.

5.5.2. Măsurile de reformă și instituția responsabilă

Situația actuală	Domeniile de preocupare	Măsuri de reformă	
		Ținte pe termen mediu	Obiective pe termen lung
1	2	3	4
1) Administrarea fiscală			
Legislația		Dezvoltarea continuă a strategiei generale de conformare prin elaborarea și implementarea programelor anuale de conformare fiscală	Lărgirea spectrului de servicii prestate contribuabililor prin dezvoltarea și implementare a unor sisteme informaționale automatizate eficiente și operaționale, care vor asigura schimbul de informații între autoritățile fiscale și contribuabilii
Legislația fiscală definește drepturile, obligațiile și angajamentele contribuabililor	Modificarea legislației prin excluderea din atribuțiile Serviciului Fiscal de Stat a activităților nonfiscale administrate actualmente de către Serviciul fiscal de stat	Îmbunătățirea procesului de administrare a contribuabililor mari prin consolidarea capacității funcționale și de control ale Direcției marilor contribuabili și stabilirea criteriilor clare de determinare și divizare a contribuabililor mari pe domenii de activitate	Amendamente la legislație cu scopul de a exclude activitățile nonfiscale administrate în prezent de către Serviciul Fiscal de Stat
Legislația fiscală prevede atribuții de control fiscal clar formulate, precum și sancțiuni în caz de nerespectare a legislației, considerate a fi corespunzătoare			Modernizarea modalității de abordare a conformării contribuabililor
Colectarea impozitelor și taxelor, conformarea și executarea silită			
Plățile fiscale sînt efectuate prin intermediul sistemului bancar în cont unic trezorerial	Reconcilierea evaluării fiscale pentru îmbunătățirea prognozei veniturilor și gestionarea fluxului de mijloace bănești pe termen scurt	Instituirea unor funcții moderne de control intern și de audit intern și actualizarea sistemului existent	Relații de încredere cu contribuabilii, bazate pe instrumente de deservire corectă a contribuabililor, politici de asistență
Reconcilierea veniturilor între Serviciul Fiscal de Stat și Trezoreria de Stat se efectuează zilnic, lunar și anual la nivel central și teritorial, deși se limitează doar la	Introducerea de măsuri pentru a compensa taxele datorate contribuabilului contra rambursării plăților datorate în ceea ce privește alte taxe / taxe vamale		
	Implementarea sistemului		

<p>impozitele percepute, neținând cont de evaluările fiscale</p> <p>Gestionarea restanțelor la plăți în buget și recuperarea arieratelor prezintă probleme actuale din cauza unor dificultăți aferente analizei și defalcării sumelor la scadență</p> <p>Serviciul fiscal de stat a realizat progrese în implementarea unui model de risc al conformării</p> <p>Au fost efectuate amendamente la legislația fiscală care permit estimarea venitului impozabil al persoanelor fizice prin metode indirecte, utilizând mai multe surse de informații</p>	<p>informațional automatizat “Contul curent și certificare a contribuabilului” care are ca scop asigurarea accesului contribuabilului la contul său curent, oferirea informațiilor în regim real despre obligațiile fiscale ale contribuabililor</p> <p>Suspendarea (pentru colectarea ulterioară sau casare) arieratelor în mărime redusă/ sau vechi, astfel încât să se concentreze asupra: a) colectării arieratelor substanțiale și recente, și b) introducerii unor măsuri preventive pentru a evita creșterea noilor arierate (angajamente/restanțe)</p> <p>Crearea unei direcții de gestionare a riscului care să actualizeze și să mențină conformitatea strategiei curente</p> <p>Înființarea unui consiliu de conformare pentru a oferi o orientare strategică la un nivel înalt în ceea ce privește eforturile de conformare</p> <p>Dezvoltarea unui proces de documentare și analiză a intervențiilor și rezultatelor conformării fiscale</p> <p>Serviciile oferite contribuabilului trebuie consolidate și folosite pentru a promova conformarea benevolă la achitarea impozitelor și taxelor</p> <p>Consolidarea capacităților funcționale și de control ale Direcției marilor contribuabili</p> <p>Înlăturarea tuturor restricțiilor care se referă la dreptul persoanelor de a beneficia de restituiri TVA, permițând restituirea integrală a taxei pe valoarea adăugată tuturor agenților economici care au achitat taxe în surplus la achizițiile făcute, pentru perioada curentă și cea viitoare, cu aplicarea unor controale bazate pe evaluarea riscurilor, ceea ce ar putea necesita modificări în legislație</p>	<p>Dezvoltarea unei strategii de conformare în baza unui sistem comprehensiv de evaluare și gestionare a riscului pentru persoanele fizice cu venituri foarte mari</p> <p>Elaborarea politicilor comprehensive pentru prevenirea și combaterea evaziunii și fraudei fiscale prin consolidarea capacităților de investigare a fraudelor și dezvoltarea sistemului de identificare a riscurilor de evaziune fiscală</p> <p>Analiza proceselor și procedurilor curente de administrare fiscală (procesul de colectare a veniturilor, procesul de control fiscal, procesele instituționale) pentru majorarea eficienței lor, identificarea și eliminarea deficiențelor</p> <p>Elaborarea planurilor anuale de reducere a restanțelor de către organele fiscale teritoriale în scopul eficientizării procesului de recuperare a arieratelor</p> <p>Înaintarea amendamentelor privind legalizarea eşalonării/ amînării achitării contribuțiilor la bugetul asigurărilor sociale de stat</p> <p>Elaborarea, implementarea și dezvoltarea strategiei de deservire a contribuabilului, ca parte a strategiei</p>	<p>îmbunătățite și sprijin la facilitarea conformării, precum și în vederea creării unor mecanisme de feed-back și promovarea unui nivel ridicat de conformare voluntară a contribuabililor cu legislația fiscală</p> <p>Crearea unui sistem informațional integrat, care să sprijine procesul de colectare a tuturor datelor necesare, pentru o evaluare adecvată a riscurilor de restanțe fiscale, și stabilirea unor profiluri ale datornicilor, avînd la bază criterii obiective</p> <p>Ridicarea profesionalismului angajaților Serviciului fiscal de stat prin instruire diversificată și continuă, internă și externă, conform planurilor aprobate</p>
--	---	---	---

Control fiscal			
Serviciului Fiscal de Stat își concentrează eforturile pentru planificarea și selectarea obiectivelor pentru audit fiscal pe elemente specifice și sau audit fiscal comprehensiv	Este nevoie de a perfecționa abilitățile și capacitățile fiscale ale personalului ce activează în domeniul fiscal prin organizarea instruirilor, precum și cooperării cu experții străini în domeniul îmbunătățirii administrării fiscale		
Serviciul Fiscal de Stat a identificat noi criterii de risc, facilitând mai eficient selectarea grupurilor de contribuabili, care prezintă un risc ridicat de evaziune fiscală	In cadrul Serviciului fiscal de stat trebuie dezvoltate abilitățile de audit, în special, în ceea ce privește controlul TVA Controlul TVA, de asemenea, va beneficia în urma îmbunătățirii analizei riscurilor	Simplificarea procedurilor de calculare, raportare și achitare a obligațiilor fiscale și sporirea nivelului de satisfacție a contribuabilului prin dezvoltarea și implementarea unui sistem de evaluare a nivelului de satisfacere a contribuabililor ce ar permite identificarea lacunelor în administrarea fiscală	
Managementul contribuabilului			
Sistemul de înregistrare a contribuabilului solicită înregistrarea obligatorie a noilor contribuabili și reînregistrarea entităților existente pentru a obține un cod fiscal unic de identificare. Entitățile care depășesc pragul stabilit trebuie să se înregistreze în mod specific pentru includerea în regimul TVA și separat pentru tranzacționarea mărfurilor supuse taxei de acciz Toate persoanele fizice au atribuite un cod numeric de identificare ID în scopuri fiscale Codul fiscal este obligatoriu pentru a deschide orice cont bancar în Republica Moldova	Este nevoie de un nou document de procedură care va ajuta la îmbunătățirea procesului de insolvență și va crește transparența entității în proces de insolvență Procedurile care reglementează insolvențarea entităților sînt costisitoare, stipulate în mai multe legi și nu sînt publicate reguli bine explicate pentru a ajuta inspectorii care se ocupă de acest subiect complex. Lipsa de transparență și claritate a acestor proceduri pot, de asemenea, să contribuie substanțial la înregistrarea unui număr tot mai mare de companii inactive în Registrul de Stat	Dezvoltarea și unificarea Sistemului Informațional Integrat prin organizarea uniformă și efectivă a arhitecturii tehnologiilor informaționale și managementului acestora Revizuirea periodică a soluțiilor informatice (gestionare atît externă, cît și internă) în ceea ce privește corespunderea, securitatea, accesul la date și protecția datelor	
Activitățile Serviciului Fiscal de Stat sînt orientate împotriva “întreprinderilor fantomă”, s-au majorat “preînregistrările TVA”, activitățile de control și pragul de înregistrare a TVA		Extinderea resurselor informatice prin crearea unei baze de date comprehensive și operaționale privind contribuabilii cu utilizarea	
Drepturile contribuabilului, obligațiunile și angajamentele			

<p>Operațiunile Serviciului Fiscal de Stat sînt stabilite într-un cadru juridic în mare parte transparent, informațiile pentru contribuabili sînt accesibile în mass-media, pe site-ul oficial al Serviciului Fiscal de Stat www.fisc.md, precum și în alte surse</p> <p>Obligațiile și angajamentele contribuabilului sînt stipulate în Codul fiscal nr.1163-XIII din 1997, cu modificările și completările ulterioare:</p> <p>Serviciul Fiscal de Stat organizează campanii cu caracter informativ la subiectele selectate ce vizează legislația nouă sau modificată. Informația de asemenea, se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova</p> <p>Codul fiscal prevede dispozițiile și procedurile de depunere a contestației și, care, la primul nivel, sînt analizate de către autoritatea fiscală, dar se poate face și referire la instanțele judecătorești în cazuri de dezacord</p> <p>Decizia nr.4 (decembrie 2010) a Curții Supreme de Justiție oferă claritate în procesul de aplicare a legislației fiscale și a acțiunilor administrative</p>	<p>Instituirea Curții de reclamații specializate, independentă de instanțele civile. Acest lucru ar putea contribui substanțial la eficiență, în general, și la îmbunătățirea transparenței hotărîrilor Curții (de asemenea, un subiect de reformă a justiției în curs de desfășurare)</p>	<p>informațiilor de la terți (alte instituții publice) pentru ridicarea nivelului de satisfacere a utilizatorilor interni și externi</p> <p>Modernizarea echipamentului tehnic în raport cu avantajul tehnologic și cu cerințele sistemului informațional, dezvoltarea rețelei securizate de comunicații</p> <p>Asigurarea condițiilor adecvate de muncă pentru funcționarii Serviciului fiscal de stat</p>	
Conformarea voluntară			
<p>Promovarea conformării voluntare din partea contribuabililor este un scop declarat de Serviciul Fiscal de Stat</p> <p>Serviciul Fiscal de Stat afirmă public că administrarea fiscală ar</p>	<p>Serviciul Fiscal de Stat are nevoile de a conlucra mai eficient cu profesioniștii/specialiștii din domeniul fiscal și cu grupurile de afaceri pentru a promova conformarea</p> <p>Dezvoltarea și punerea în aplicare a unui set de politici și</p>		

<p>trebui efectuată în mod transparent, astfel încât să ofere suficientă securitate juridică contribuabililor și strict să respecte drepturile private</p> <p>Serviciul Fiscal de Stat recunoaște că administrația fiscală este prea concentrată pe control fiscal, și își concentrează tot mai mult eforturile pe îmbunătățirea opțiunilor pentru serviciile oferite contribuabililor, dezvoltă administrarea fiscală orientată spre contribuabil</p>	<p>măsurile voluntare de conformare permit realizarea intențiilor Serviciului Fiscal de Stat</p>		
2) Administrarea vamală			
Legislația		<p>Armonizarea legislației vamale naționale cu cea a UE</p> <p>Implementarea procedurilor electronice simplificate vamale în conformitate cu normele UE</p> <p>Simplificarea procedurilor vamale pentru a reduce costurile și termenul de vămuire</p> <p>Dezvoltarea sistemului de management al riscurilor care încorporează selectivitatea controalelor vamale în conformitate cu normele UE</p> <p>Îmbunătățirea accesului la informații pentru agenții economici</p>	<p>Implementarea eficientă a Programului de promovare a conformării voluntare cu legislația</p> <p>Dezvoltarea programului Operator Economic Autorizat</p> <p>Dezvoltarea standardelor de calitate pentru serviciile vamale</p> <p>Continuarea implementării tehnicilor și instrumentelor moderne pentru determinarea valorii în vamă</p>
<p>Legislația vamală definește drepturile, obligațiile și responsabilitățile agenților economici implicați în activitatea vamală</p> <p>Legislația vamală oferă competențe clare pentru supraveghere și inspecția vamală, precum și sancțiuni pentru neconformare</p>	<p>Implementarea legislației revizuite care reglementează controlul post-vămuire</p> <p>Procesul de elaborare și adoptare a legislației vamale noi trebuie să fie îmbunătățit și accelerat</p>		
Managementul operatorilor economici			
<p>Agenții economici sînt identificați prin numărul de identificare a agentului economic în scopul procedurilor vamale și plăților vamale. Schimbul de informație privind plățile vamale are loc între sistemul informațional vamal, Trezoreria de Stat, precum și cu Banca de Economii a Moldovei</p> <p>Agenții economici sînt obligați să indice numărul de identificare pe toate documentele comerciale</p>			
Colectarea Veniturilor			
<p>Plățile vamale sînt efectuate prin</p>	<p>Reconcilierea estimării obligației pentru a îmbunătăți</p>		

intermediul Contului Unic Trezorerial	prognoza veniturilor și a managementului fluxului de mijloace bănești pe termen scurt		
Reconcilierea veniturilor între Serviciul Vamal și Trezoreria de Stat se efectuează zilnic, lunar și anual la nivel central și teritorial, deși se limitează doar la plățile vamale percepute, neținând cont de estimarea obligației	Introducerea de măsuri pentru a compensa plățile datorate contribuabilului contra rambursării plăților datorate în ceea ce privește alte taxe		
Tranzit, control de frontieră și audit post vămuire			
Serviciul Vamal a dezvoltat parametrii de selectivitate și profilurile de risc care acoperă toate regimurile, cu excepția tranzitului	Este necesară elaborarea parametrilor și profilurilor de selectivitate în scopul selectării agenților economici pentru audit postvămuire și regimul de tranzit		
Auditul postvămuire este operațional Planul pentru efectuarea auditului post-vămuire este elaborat cu 3 luni în avans și aprobat de conducerea Serviciului Vamal și birourile vamale. Planul specifică verificarea totală pe o anumită perioadă de timp, sau controlul tematic și identifică neregulile posibile, dar fără estimarea efectului economic	Este necesară dezvoltarea unui sistem bazat pe analiza riscului, de selectare a agenților economici pentru audit post-vămuire Implementarea unui program bazat pe sistemul “trader-centric” pentru controlul post-vămuire Implementarea planului pentru introducerea noului sistem informațional computerizat de tranzit trebuie accelerat		
Serviciul Vamal dispune de capacități de implementare a noului sistem informațional computerizat de tranzit			
Facilitarea comerțului			
Agenda de reformă vamală se concentrează asupra îmbunătățirii transparenței și comunicării, astfel încât, să se îmbunătățească dialogul instituțional cu sectorul privat. Stabilirea procedurilor vamale simplificate pentru agenții economici de încredere și sporirea controlului	Sporirea implicării societății civile și comunității de afaceri în procesul de adoptare a deciziilor Introducerea procedurilor simplificate pentru un procent mai mare de agenți economici conformi		

vamal pentru agenții economici neconformi, este prioritizat			
Aplicarea legii și investigațiile			
Sînt organizate operațiuni ale echipelor mobile pe întreg teritoriul Sînt implementate acordurile privind asistența administrativă reciprocă în materie vamală Sînt semnate memorandumuri de înțelegere cu mediul de afaceri	Ajustarea conceptului general privind aplicare a legii pentru Serviciul Vamal Cadrul legal ar trebui revizuit pentru a asigura competențe corespunzătoare Serviciului Vamal		
Securitatea lanțului de aprovizionare			
Autoritățile Republicii Moldova și autoritățile vamale din România au semnat un acord care reglementează colaborarea la punctele de trecere a frontierei și schimbul de informații vamale Un sistem de schimb de date vamale prealabile cu Serviciul Vamal din Ucraina este operațional	Dezvoltarea programului de operator economic autorizat		
Drepturile, obligațiile și responsabilitățile agenților economici			
Operațiunile Serviciului Vamal sînt stabilite într-un cadru juridic preponderent transparent, iar informațiile relevante sînt disponibile pentru agenții economici și contribuabili în mass-media și în alte surse Serviciul Vamal organizează campanii cu caracter informativ cu subiecte selectate privind legislația nouă sau modificată, privind procedurile modificate și alte subiecte de interes și importanță generală. Publicația “VAMA” oferă informații cu privire la actualizarea legislației formalităților și procedurilor	Sporirea nivelului de informare a cetățenilor și agenților economici despre reglementările vamale		

<p><u>Codul vamal</u> încorporează dispozițiile și procedurile de depunere a contestației, care la primul nivel sînt examinate de către autoritatea vamală, dar în caz de dezacord în instanțele judecătorești</p> <p>Decizia nr.4 (decembrie 2010) a Curții Supreme de Justiție oferă claritate în procesul de aplicare a legislației vamale în cazul procedurilor administrative</p>			
<p>Instituții responsabile de componenta 5: Ministerul Finanțelor; Inspectoratul Fiscal Principal de Stat; Serviciul Vamal</p>			

5.6. Achiziții Publice

Prezenta secțiune se referă la aspectele în domeniul achizițiilor publice. Gestionarea activităților din domeniul respectiv este efectuată de către direcția responsabilă din cadrul Ministerului Finanțelor (la nivel de politici) și de către Agenția Achiziții Publice (la nivel de implementare a politicilor). Un obiectiv primordial al prezentei secțiuni este acela de a crea condițiile, legale și instituționale pentru autoritățile contractante, în utilizarea eficientă a mijloacelor publice și asigurarea celor mai bune condiții de furnizare a unor servicii publice de înaltă calitate.

5.6.1. Principiile de bază și rezultatele așteptate

a) Transparența, completitudinea și concurența în cadrul legislativ și normativ;

b) Utilizarea metodelor competitive de achiziții:

Promovarea participării în procedurile de achiziții a furnizorilor și contractanților de origine internațională (operatori economici nerezidenți), astfel promovînd comerțul internațional.

Asigurarea unui tratament corect și echitabil al tuturor furnizorilor și contractanților.

c) Accesul publicului la informații cu privire la achizițiile publice:

Asigurarea accesului public la informația completă, fiabilă și în timp util privind achizițiile.

Crearea unui proces independent de revizuire a reclamațiilor.

5.6.2. Măsurile de reformă și instituția responsabilă

Situția actuală	Domeniile de preocupare	Măsurile de reformă	
		Ținte pe termen mediu	Obiective pe termen lung
1	2	3	4
Transparența, completitudinea și concurența în cadrul legislativ și normativ			
Cadrul legislativ are o structură ierarhică, cu priorități clar definite și este ușor accesibil publicului – acesta este, în general, în conformitate cu Directiva UE 2004/18 CE, dar este necesară	Cadrul juridic ar trebui să prevadă toate acțiunile pertinente achizițiilor publice Este necesar să fie	Elaborarea și aplicarea sancțiunilor pentru încălcarea legislației ce reglementează achizițiile publice Legea privind achizițiile	Alinierea completă a cadrului juridic la Acquis-ul Uniunii Europene Aderarea la Acordul privind achizițiile

elaborarea cadrului normativ metodologic pentru a asigura conformarea deplină	prevăzut un cadru de sancțiuni pentru încălcarea cadrului legal	publice sau Codul Contravențional al Republicii Moldova vor trebui să fie modificate pentru a include cadrul de sancțiuni	publice al Organizației Mondiale a Comerțului
Utilizarea metodelor competitive de achiziții			
Există un sistem cu metode de achiziții în condiții de concurență deschisă, care este folosit într-o măsură satisfăcătoare	O atenție deosebită trebuie acordată limitării practicii de divizare artificială a contractelor pentru a evita metodele competitive de achiziții publice Este necesar să se prevadă un cadru de sancțiuni pentru practica menționată mai sus	Implementarea noului Sistem informațional automatizat “Registrul de Stat al Achizițiilor Publice”	Elaborarea și implementarea e-licitațiilor Toate achizițiile implementate prin sistemul informațional automatizat Registrul de Stat al Achizițiilor Publice
Accesul publicului la informații cu privire la achizițiile publice			
Există mijloace adecvate prin care informațiile cu privire la procedurile de achiziții publice sînt făcute publice Există un sistem de colectare a datelor pentru contractele de achiziții publice încheiate Există un mecanism de soluționare a reclamațiilor, prin Unitatea de control și reclamații a Agenției pentru Achiziții Publice Deși, acest lucru nu este un mecanism independent de reclamații	Este necesar de a crea un mecanism de prognozare a valorii estimate a achizițiilor publice și publicarea acestei valori Este necesar de a asigura independența organului administrativ care revizuieste reclamațiile	Elaborarea unei componente e –statistică în cadrul Sistemului informațional automatizat “Registrul de Stat pentru Achiziții Publice” Stabilirea și asigurarea funcționării eficiente a organului independent administrativ de revizuire a reclamațiilor/ contestațiilor Legea privind achizițiile publice ar trebui să fie modificată pentru a include mandatul, responsabilitățile și autoritatea organismului independent de evaluare a reclamațiilor	
Instituții responsabile de componenta 6: Ministerul Finanțelor; Agenția Achiziții Publice			

5.7. Sistemul Informațional de Management Financiar

Prezenta secțiune cuprinde principalele aspecte ale Sistemului informațional existent, precum și aspecte ce se referă la implementarea noului Sistem Informațional de Management Financiar.

5.7.1. Principiile de bază și rezultatele așteptate

Sistemul Informațional de Management Financiar, în contextul prezentei Strategii, se referă la modernizarea tuturor proceselor de management al finanțelor publice, inclusiv procesele de elaborare a bugetului, de executare a bugetului, precum și contabilitatea operațiunilor și raportarea financiară. De asemenea, se urmărește îmbunătățirea proceselor de management financiar, eficiența, transparența, precum și controlul cheltuielilor publice.

a) Menținerea Sistemului informațional existent

b) Implementarea Sistemului Informațional de Management Financiar

Sistemul Informațional de Management Financiar se caracterizează prin:

Sistem integrat și capabil de modernizare progresivă pentru a se adapta necesităților viitoare.

Platformă comună și interfață cu utilizatorul pentru părțile interesate din diferite autorități responsabile de gestionarea financiară.

Administrarea operațiunilor efectuate în cadrul Contului unic trezorerial.

Asigurarea funcțiilor principale de gestionare a finanțelor publice și anume: pregătirea și aprobarea bugetului, gestionarea alocațiilor bugetare, gestionarea angajamentelor, gestionarea plăților și încasărilor, gestionarea fluxurilor de numerar, de rapoarte financiare, de stocarea și analiza informației.

Susținerea procesului de elaborare a cadrului bugetar multianual și a bugetului anual, elaborarea scenariilor macroeconomice în baza prognozelor macroeconomice.

Susținerea analizei impactului politicilor și elaborarea limitelor de cheltuieli.

Oferirea instrumentelor de planificare, management și raportare a performanței în cadrul programelor de cheltuieli ale autorităților bugetare.

Oferirea instrumentelor analitice integrate pentru a oferi analiza tendințelor diverselor elemente ale operațiunilor fiscale care să permită o perspectivă viitoare.

Oferirea posibilității de a genera o bază de date istorice a limitelor bugetare și a cheltuielilor; date privind tranzacțiile, la cel mai înalt nivel de detaliu; fluxurile de lichidități și operațiunile bancare.

Permiterea efectuării tranzacțiilor în timp real.

Flexibilitatea de a oferi informație în scopuri de management definită de utilizator, agregată la nivelul dorit de detaliere din baza de date.

Oferirea accesului facil auditorilor și autorităților de control la datele privind tranzacțiile financiare pentru scopuri de audit și de control.

5.7.2. Măsurile de reformă și instituția responsabilă

Situția actuală	Domeniile de preocupare	Măsurile de reformă	
		Ținte pe termen mediu	Obiective pe termen lung
1	2	3	4
Menținerea sistemului informațional existent			
Sistemul informațional existent oferă automatizarea proceselor de elaborare și executare a bugetului, colectarea rapoartelor financiare Gestionarea datoriei de stat este asigurată de către Sistemul informațional de analiză a managementului datoriei Sistemul informațional existent este conectat la Sistemul automatizat de plăți interbancare al Băncii Naționale a Moldovei, precum și la alte sisteme informaționale și asigură interfața cu administratorii de venituri Utilizatorii Sistemului informațional existent sînt	Sistemul informațional existent are o problemă de incompatibilitate a datelor și fragmentarea bazelor de date Sistemele de hardware și de rețea sînt depășite Necesitatea de parametrizare completă și configurare a sistemului, în conformitate cu business procesul din Ministerul Finanțelor, noua clasificare bugetară, noul plan de	Menținerea sistemului informațional existent funcțional, extinderea funcționalităților la necesitățile utilizatorilor pînă la implementarea noului Sistem informațional de management financiar Ajustarea Sistemului informațional de evidență contabilă a autorităților publice în conformitate cu noul plan de conturi și clasificarea bugetară Actualizarea Sistemului informațional de analiză a managementului	Implementarea sistemului informațional de evidență contabilă a autorităților publice Participarea la inițiativa Guvernului de consolidare a sistemelor informaționale (Digital Moldova 2020)

<p>colaboratorii Ministerului Finanțelor, Trezoreriei de Stat (inclusiv trezoreriilor teritoriale) și direcțiile generale finanțe</p> <p>Instituțiile bugetare comunică cu Sistemul informațional de management financiar prin schimb de fișiere (primire/transmiterea pachetelor informaționale)</p> <p>Menținerea sistemului informațional de evidență contabilă a autorităților publice</p>	<p>conturi unic</p> <p>Arhitectura sistemului este distribuită și nu asigură instrumente de analiza și rapoarte în timp real</p> <p>Tehnologiile informaționale utilizate nu permit accesul la sistem a instituțiilor bugetare</p> <p>Necesitatea de ajustare a sistemului de evidență contabilă în conformitate cu noul plan de conturi și clasificția bugetară</p>	<p>datoriei (trecerea la utilizarea versiunii 6.2)</p> <p>Modernizarea continuă a hardware-ului și echipamentului de rețea</p>	
Implementarea Sistemului informațional de management financiar			
<p>A fost elaborat conceptul noului Sistem informațional de management financiar, inclusiv o evaluare instituțională și organizațională</p> <p>Au fost elaborate documente de licitație, inclusiv specificațiile tehnice și funcționale ale sistemului</p> <p>A fost efectuată licitația, contractul a fost atribuit furnizorului pentru a crea, instala și a implementa Sistemului informațional de management financiar</p> <p>A fost implementată o Cameră de servere modernă care corespunde standardelor internaționale</p> <p>A fost creată o infrastructură de telecomunicații proprie Sistemul informațional de management financiar va include modulele de elaborare și aprobare a bugetului, managementul alocațiilor, managementul angajamentelor, managementul plăților și încasărilor, managementul fluxului de numerar, contabilitatea și rapoarte financiare, instrumente de stocare a datelor, inclusiv de construire a rapoartelor analitice, diferitor dinamici etc.</p> <p>Sistemul informațional de management financiar va oferi un sistem de sprijin pentru auditori</p>	<p>Respectarea de către furnizor a termenelor de implementare</p> <p>Nivelul de pregătire tehnic a instituțiilor bugetare pentru utilizarea Sistemului informațional de management financiar</p> <p>Formarea de către furnizorul Sistemului informațional de management financiar va fi realizată doar pentru un număr limitat de utilizatori / formatori</p> <p>Necesitatea de formare a personalului Ministerului Finanțelor și a personalului direcțiilor financiare ale autorităților publice centrale și locale de nivelul al doilea</p>	<p>Efectuarea tuturor fazelor de testare a Sistemului informațional de management financiar (testarea experimentală, testarea în locațiile-pilot, testarea performanțelor sistemului) și înlăturarea erorilor depistate</p> <p>Implementarea Sistemului informațional de management financiar nou în cadrul Ministerului Finanțelor, Trezoreriei de Stat cu cele 38 de unități teritoriale, autorităților publice centrale, 35 de direcții financiare și 35 de instituții bugetare de nivelul întâi</p> <p>Crearea Centrului de apel, care va asigura suportul utilizatorilor Sistemului informațional de management financiar</p> <p>Determinarea necesităților de formare și efectuare a instruirii personalului Ministerului Finanțelor, Trezoreriei de Stat cu cele 38 de unități</p>	<p>Implementarea completă a Sistemului informațional de management financiar nou în instituțiile bugetare finanțate din bugetul de stat și bugetele locale;</p> <p>Instruirea continuă a utilizatorilor Sistemului informațional de management financiar Integrarea Sistemului informațional de management financiar cu sistemul electronic de achiziții publice</p>

<p>și interfața cu software-ul utilizat de către instituțiile bugetare</p> <p>Utilizatorii noului Sistem informațional de management financiar vor fi Ministerul Finanțelor, inclusiv Trezoreria de Stat și trezoreriile teritoriale, autoritățile publice centrale și 35 de direcții financiare ale unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea (utilizatorii direcți); unitățile autorităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi, instituțiile publice și persoanele fizice (utilizatori indirecți)</p>		<p>teritoriale, autorităților publice centrale și 35 de direcții financiare, instituțiilor bugetare de toate nivele</p> <p>Instruirea utilizatorilor Sistemului informațional de management financiar</p>	
<p>Instituții responsabile de componenta 7: Ministerul Finanțelor; Întreprinderea de Stat “Fintehinform”</p>			

Capitolul VI

REVIZUIREA, MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA STRATEGIEI

Așa cum a fost evidențiat în capitolele anterioare, prezenta Strategie ar trebui să fie văzută ca o sinteză a reformelor în curs de desfășurare în toate domeniile de bază ale managementului finanțelor publice – componentele de bază. Implementarea Strategiei depinde de efortul dedicat în fiecare domeniu tematic al fiecărei componente de bază. Revizuirea, monitorizarea și evaluarea sînt, prin urmare, concepute într-un mod care va facilita procesul menționat mai sus.

Responsabilitatea generală pentru implementarea reformelor managementului finanțelor publice revine conducerii Ministerului Finanțelor. Ministerul Finanțelor va coordona implementarea acțiunilor dedicate de către serviciile și organele competente din fiecare componentă de bază a Strategiei, va conduce, de asemenea, revizuirea și mecanismele de monitorizare și va fi responsabil pentru evaluarea periodică a performanței obiectivelor de reformă prevăzute în Strategie.

Implementarea prezentei Strategii se va baza pe o abordare iterativă, cu două elemente fundamentale:

Un proces descendent, prin care vor fi identificate problemele critice de politici la nivel înalt, pentru a informa sau ajusta o anumită strategie sau plan de acțiune al unei componente de bază; și

Un proces ascendent, prin care procesele de revizuire și monitorizare în fiecare strategie sau plan de acțiune într-o anumită componentă de bază vor informa și actualiza obiectivele stabilite în prezenta Strategie.

În scopul de a asigura abordarea sistematică menționată anterior, Ministerul Finanțelor va desemna o echipă tehnică care va fi responsabilă de urmărirea acțiunilor. Echipa tehnică va fi compusă din profesioniști din toate domeniile tematice pertinente fiecărei componente de bază. Metoda care urmează să fie utilizată va fi mai degrabă una de consultare, decît un aranjament birocratic inflexibil. În urma aprobării Strategiei și după o perioadă substanțială de implementare a abordării, va fi explorată posibilitatea de a crea un mecanism de monitorizare mai permanent.

În plus față de revizuirea iterativă, procesul de monitorizare și actualizare, Strategia va beneficia de o evaluare independentă, la intervale regulate. Obiectivul evaluării va fi de a îmbunătăți eficiența procesului Strategiei, precum și va furniza unele garanții (sau va propune măsuri corective) pentru a se asigura că nu există o dublare a efortului cu strategiile dedicate din componentele de bază. Este esențial ca procesul managementului finanțelor publice să rămînă o sinteză a problemelor de discuții politice la nivel înalt, decît dublare și utilizare a resurselor limitate ale Ministerului Finanțelor și organelor competente.

Guvernul recunoaște, de asemenea, importanța de a ține cetățenii la curent cu evoluțiile importante în politicile și practica managementului finanțelor publice prin intermediul unor informații simple și ușor accesibile. Va fi numit un ofițer de **comunicare** în cadrul echipei tehnice pentru a coordona interacțiunea și consultarea cu părțile interesate publice și de alt gen.

În plus față de părțile interesate publice, părțile-cheie interesate pentru strategia de îmbunătățire a managementului finanțelor publice vor fi:

partenerii de dezvoltare – procesul consultativ al Strategiei vizează intensificarea unui dialog mai semnificativ;

Comisia parlamentară economie, finanțe și buget și instituția supremă de audit (Curtea de Conturi) – aceste instituții au un rol instituțional în lanțul de supraveghere și responsabilități în gestionarea finanțelor publice, iar contribuția lor ar trebui să consolideze strategia de îmbunătățire a managementului finanțelor publice atât în ceea ce privește procesul, cât și calitatea.

Prezenta Strategie se așteaptă să beneficieze de consultanța continuă și interacțiunea cu instituțiile menționate mai sus, care ar consolida procesul consultativ, precum și discuțiile politice privind managementul finanțelor publice.

Anexa nr.1
la Strategia de dezvoltare
a managementului finanțelor
publice 2013-2020

Tabelul
rezumat al evaluării cheltuielilor publice și responsabilității financiare

Codul	Indicatorul	Scorul 2011	Scorul 2008
1	2	3	4
A. REZULTAT DE PERFORMANȚĂ: Credibilitatea bugetului			
PI-1	Total cheltuieli real efectuate în comparație cu bugetul inițial aprobat	B	C
PI-2	Structura cheltuielilor real efectuate în comparație cu bugetul inițial aprobat	B+	A
	Gradul de variație a componenței cheltuielilor pe parcursul ultimilor trei ani, excluzând elementele neprevăzute	B	A
	Valoarea medie a cheltuielilor atribuite situațiilor neprevăzute	A	-
PI-3	Total venituri colectate în comparație cu bugetul inițial aprobat	B	A/C
PI-4	Soldul și monitorizarea restanțelor la efectuarea plăților	A	A
	Suma restanțelor la efectuarea plăților (ca procent din totalul cheltuieli efective pentru anul fiscal respectiv) și toate schimbările recente ale sumei totale	A	A
	Disponibilitatea datelor pentru monitorizarea sumei restanțelor la efectuarea plăților	A	A
B. ASPECTE TRANSVERSALE DE BAZĂ: Complexitatea și transparența			
PI-5	Clasificarea bugetului	B	C↑
PI-6	Complexitatea informației incluse în documentația bugetară	A	A
PI-7	Nivelul operațiunilor guvernamentale neraportate	A	B+
	Nivelul cheltuielilor extrabugetare (altele decât proiectele finanțate de donatori), care nu sînt raportate, adică nu sînt incluse în rapoartele fiscale	A	A
	Informația cu privire la venituri/cheltuieli asupra proiectelor finanțate de donatori care este inclusă în rapoartele fiscale	A	B
PI-8	Transparența relațiilor fiscale între diferite niveluri ale administrației	A	A
	Sisteme transparente și bazate pe reguli de alocare orizontală între administrațiile subnaționale (unitățile administrativ-teritoriale) a transferurilor necondiționate și condiționate de la autoritățile publice centrale (afît bugetare, cît și alocări efective)	A	A
	Informarea oportună și corectă a administrațiilor subnaționale (unitățile administrativ-teritoriale) referitor la alocațiile lor de la autoritățile publice centrale pentru anul următor	B	A

	Gradul în care datele fiscale pentru autoritățile publice centrale (cel puțin privind veniturile și cheltuielile) sînt consolidate și raportate conform categoriilor sectoriale	A	A
PI-9	Supravegherea riscului fiscal total din partea altor unități din sectorul public	B+	C+↑
	Gradul de monitorizare de către autoritățile publice centrale a Adunării generale a acționarilor, întreprinderilor de stat și societăților pe acțiuni	B	C↑
	Gradul de monitorizare de către autoritățile publice centrale a poziției fiscale a administrațiilor subnaționale (unitățile administrativ-teritoriale)	A	A
PI-10	Accesul publicului la principalele informații fiscale	A	A
C. CICLUL BUGETAR			
a) Bugetarea în baza politicilor			
PI-11	Ordinea și participarea în procesul bugetar anual	B	A
	Existența și respectarea unui calendar bugetar fix	B	B
	Claritatea/complexitatea și implicarea politică în procesul de pregătire și prezentare a bugetului (circulară bugetară sau echivalentul)	B	A
	Aprobarea oportună a bugetului de către legislativ sau un organ similar împuternicit (în ultimii trei ani)	C	A
PI-12	Perspectiva multianuală în planificarea fiscală, politica de cheltuieli și bugetară	B+	B↑
	Pregătirea prognozelor fiscale multianuale și alocările funcționale	B	C↑
	Cuprinderea și frecvența analizei durabilității datoriei	A	A
	Existența strategiilor de sector cu prognoze multianuale de cheltuieli anuale și cheltuieli pentru investiții	A	B
	Legăturile între bugetele de investiții și estimările cheltuielilor viitoare	B	B
b) Previzibilitatea și controlul executării bugetului			
PI-13	Transparența obligațiilor și răspunderii contribuabililor	A	A
	Claritatea și complexitatea obligațiilor fiscale	A	A
	Accesul contribuabililor la informații cu privire la obligațiile fiscale și procedurile administrative	A	A
	Existența și funcționarea unui mecanism de contestații fiscale	B	B
PI-14	Eficacitatea măsurilor de înregistrare a contribuabililor și calcul al impozitelor	A	B+↑
	Măsurile de control în sistemul de înregistrare a contribuabililor	A	A
	Eficacitatea penalităților pentru nerespectarea obligațiilor de înregistrare și declarare	A	A
	Planificarea și monitorizarea auditului fiscal și programele de investigare a fraudelor	B	C↑
PI-15	Eficacitatea colectării impozitelor	D+	D+
	Rata de colectare pentru restanțele fiscale brute, procentajul de restanțe fiscale de la începutul unui an fiscal care au fost încasate pe parcursul anului fiscal (media pentru ultimii doi ani fiscali)	D	D
	Eficacitatea transferării impozitelor colectate la Trezorerie de către administrația veniturilor	A	A
	Frecvența reconcilierii complete a rapoartelor între evaluările fiscale, colectările, evidența restanțelor și încasărilor de către Trezorerie	B	A
PI-16	Previzibilitatea disponibilității fondurilor pentru angajamentul cheltuielilor	C+	C+
	Gradul în care fluxul de mijloace bănești este prognozat și monitorizat	A	C
	Veridicitatea și orizontul informației periodice în timpul anului disponibilă ministerului de ramură referitoare la plafoanele pentru efectuarea cheltuielilor	C	C
	Frecvența și transparența ajustărilor la alocațiile bugetare, care sînt descrise mai sus de nivelul de gestiune al ministerului de ramură	A	A
PI-17	Înregistrarea și gestionarea soldurilor de mijloace bănești, datoriilor și garanțiilor	A	B+
	Calitatea înregistrării și raportării datelor cu privire la datorii	A	A
	Gradul de consolidare a soldului de mijloace bănești ale Guvernului	A	B
	Sisteme pentru contractarea împrumuturilor și emiterea garanțiilor	A	B
PI-18	Eficacitatea măsurilor de control al calculului salariilor	B+	B+/D+
	Gradul de integrare și reconciliere a datelor cu privire la personal și de calcul al salariilor	B	B/(D)
	Modificarea la timp a dosarelor de personal și a calculelor salariale	A	A
	Controlul intern al schimbărilor în evidența personalului și calculele salariale	B	A/(C)

	Existența controalelor calculului salariilor pentru a identifica punctele slabe ale măsurilor de control și/sau angajați “fantomă”	B	B
PI-19	Transparență, concurență și mecanism pentru plingeri în domeniul achizițiilor	B	B
	Transparență, plenitudine și competiție în cadrul legislativ și normativ	B	-
	Utilizarea unor metode de achiziții competitive	B	-
	Accesul public la informații complete, de încredere și oportune cu privire la achizițiile publice	A	-
	Existența unui sistem administrativ independent pentru contestarea achizițiilor	D	-
PI-20	Eficacitatea măsurilor de control intern la efectuarea cheltuielilor nonsalariale	B+	B
	Eficacitatea măsurilor de control prin angajamente în efectuarea cheltuielilor	B	B
	Complexitatea, relevanța și înțelegerea altor reguli/proceduri de control intern	B	B
	Gradul de respectare a regulilor de procesare și înregistrare a tranzacțiilor	A	B
PI-21	Eficacitatea auditului intern	C+	C+↑
	Domeniul și calitatea funcției de audit intern	C	C↑
	Frecvența și distribuția rapoartelor	B	C
	Gradul de reacție a conducerii la constatările auditului intern	B	A
c) Contabilitatea, ținerea evidenței și raportarea			
PI-22	Oportunitatea și regularitatea reconcilierii conturilor	A	A
	Regularitatea reconcilierilor bancare	A	A
	Regularitatea reconcilierilor și reglarea conturilor de tranzit și avansurilor	A	A
PI-23	Disponibilitatea informațiilor privind resursele primite de unitățile de prestare a serviciilor	A	B
PI-24	Calitatea și oportunitatea rapoartelor cu privire la buget în timpul anului	C+	C+
	Domeniul rapoartelor în termeni de cuprindere a informațiilor și compatibilitatea cu estimările bugetare	C	C
	Oportunitatea emiterii rapoartelor	A	A
	Calitatea informației	A	A
PI-25	Calitatea și oportunitatea rapoartelor financiare anuale	C+	C+
	Complexitatea rapoartelor financiare	A	C
	Oportunitatea prezentării rapoartelor financiare	A	A
	Standardele de contabilitate utilizate	C	C
d) Examinarea externă și auditul			
PI-26	Domeniul, caracterul și urmărirea recomandărilor auditului extern	B+	C+
	Domeniul/caracterul auditului efectuat (inclusiv respectarea standardelor de audit)	B	C
	Oportunitatea prezentării rapoartelor de audit legislativului	A	A
	Dovezi de urmărire a îndeplinirii recomandărilor auditului	A	A
PI-27	Examinarea de către legislativ a legii anuale a bugetului	B+	B+
	Domeniul de examinare de către legislativ	B	B
	Gradul în care procedurile legislativului sînt bine definite și respectate	B	B
	Suficiența timpului pentru legislativ de a prezenta un răspuns la propunerile de buget și la estimările detaliate și, unde este necesar, pentru a prezenta propuneri asupra indicatorilor macrofiscali agregați la începutul ciclului de pregătire a bugetului	A	A
	Reguli referitoare la modificările bugetului în timpul anului fără aprobarea ex-ante de către legislativ	B	B
PI-28	Examinarea de către legislativ a rapoartelor de audit extern	C+	D
	Oportunitatea examinării rapoartelor de audit de către legislativ (pentru rapoartele primite în ultimii trei ani)	A	D
	Nivelul audierii principalelor constatări ce au loc în legislativ	C	D
	Emiterea recomandărilor de acțiuni de către legislativ și implementarea acestora de către executiv	B	D

LISTA
actelor normative și legislative relevante Strategiei

1. [Legea nr.845-XII din 3 ianuarie 1992](#) cu privire la antreprenoriat și întreprinderi.
2. [Legea nr.146-XIII din 16 iunie 1994](#) cu privire la întreprinderea de stat.
3. [Legea nr.847-XIII din 24 mai 1996](#) privind sistemul bugetar și procesul bugetar.
4. [Legea nr.1134-XIII din 2 aprilie 1997](#) privind societățile pe acțiuni.
5. [Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997](#).
6. [Legea nr.1380-XIII din 20 noiembrie 1997](#) cu privire la tariful vamal.
7. [Legea nr.820-XIV din 17 februarie 2000](#) privind măsurile antidumping, compensatorii și de salvagardare.
8. [Codul Vamal al Republicii Moldova nr.1149-XIV din 20 iulie 2000](#).
9. [Legea reglementării de stat a activității comerciale externe nr.1031-XIV din 8 iunie 2000](#).
10. [Legea nr.440-XV din 27 iulie 2001](#) cu privire la zonele economice libere.
11. [Legea nr.1569-XV din 20 decembrie 2002](#) cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice.
12. [Legea nr.397-XV din 16 octombrie 2003](#) privind finanțele publice locale.
13. [Legea nr.467-XV din 21 noiembrie 2003](#) cu privire la Informatizare și resursele informaționale de stat.
14. [Legea nr.264-XV din 15 iulie 2004](#) cu privire la documentul electronic și semnătura digitală.
15. [Legea nr.419-XVI din 22 decembrie 2006](#) cu privire la datoria publică, garanțiile de stat și recreditarea de stat.
16. [Legea nr.435-XVI din 28 decembrie 2006](#) privind descentralizarea administrativă.
17. [Legea nr.436-XVI din 28 decembrie 2006](#) privind administrația publică locală.
18. [Legea nr.96-XVI din 13 aprilie 2007](#) privind achizițiile publice.
19. [Legea nr.121-XVI din 4 mai 2007](#) privind administrarea și deținatizarea proprietății publice.
20. Legile bugetare anuale.
21. Cadrele bugetare pe termen mediu pe 3 ani.
22. Legile pentru punerea în aplicare a titlurilor I-IX al Codului fiscal.
23. Proiectul legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale.
24. [Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.39 din 10 martie 1993](#) “Cu privire la Trezoreria de Stat”.
25. [Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.1743-III din 19 martie 2004](#) “Privind edificarea societății informaționale în Republica Moldova”.
26. [Hotărârea Guvernului nr.770 din 20 octombrie 1994](#) “Pentru aprobarea unor acte normative vizînd funcționarea Legii cu privire la întreprinderea de stat”.
27. [Hotărârea Guvernului nr.603 din 2 iulie 1997](#) “Despre aprobarea Regulamentului privind formarea prețurilor la medicamente și alte produse farmaceutice și parafarmaceutice”.
28. [Hotărârea Guvernului nr.632 din 8 iunie 2004](#) “Despre aprobarea Politicii de edificare a societății informaționale în Republica Moldova”.
29. [Hotărârea Guvernului nr.757 din 5 iulie 2004](#) “Cu privire la aprobarea Regulamentului-tip al direcției generale finanțe a unității administrativ-teritoriale”.
30. [Hotărârea Guvernului nr.108 din 3 februarie 2005](#) “Privind aprobarea Regulamentului cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizațiilor pentru incapacitate temporară de muncă și altor prestații de asigurări sociale”.

31. [Hotărîrea Guvernului nr.255 din 9 martie 2005](#) “Privind Strategia Națională de edificare a societății informaționale – “Moldova electronică”.
32. [Hotărîrea Guvernului nr.82 din 24 ianuarie 2006](#) “Cu privire la elaborarea Cadrului de cheltuieli pe termen mediu și a proiectului de buget”.
33. [Hotărîrea Guvernului nr.562 din 22 mai 2006](#) “Cu privire la crearea sistemelor și resurselor informaționale automatizate de stat”.
34. [Hotărîrea Guvernului nr.733 din 28 iunie 2006](#) “Cu privire la Concepția guvernării electronice”.
35. [Hotărîrea Guvernului nr.929 din 15 august 2006](#) “Pentru aprobarea Regulamentului privind modul de plată a pensiilor stabilite în sistemul public de asigurări sociale de stat și alocațiilor sociale de stat”.
36. [Hotărîrea Guvernului nr.945 din 20 august 2007](#) “Cu privire la măsurile de realizare a [Legii nr.121-XVI din 4 mai 2007](#) privind administrarea și deetatizarea proprietății publice”.
37. [Hotărîrea Guvernului nr.1136 din 18 octombrie 2007](#) “Cu privire la unele măsuri de executare a [Legii nr.419-XVI din 22 decembrie 2006](#) cu privire la datoria publică, garanțiile de stat și recreditarea de stat”.
38. [Hotărîrea Guvernului nr.45 din 24 ianuarie 2008](#) “Pentru probarea Regulamentului cu privire la modul de întocmire și evidență a Listei de interdicție a operatorilor economici”.
39. [Hotărîrea Guvernului nr.148 din 14 februarie 2008](#) “Cu privire la aprobarea Regulamentului achizițiilor publice de valoare mică”.
40. [Hotărîrea Guvernului nr.178 din 18 februarie 2008](#) “Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de întocmire, actualizare și evidență a Listei operatorilor economici calificați”.
41. [Hotărîrea Guvernului nr.245 din 4 martie 2008](#) “Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la achiziția bunurilor și serviciilor prin cererea ofertelor de prețuri”.
42. [Hotărîrea Guvernului nr.580 din 8 mai 2008](#) “Pentru aprobarea Regulamentului privind monitoringul financiar al întreprinderilor de stat/municipale și al societăților comerciale cu capital public sau majoritar public”.
43. [Hotărîrea Guvernului nr.1404 din 10 decembrie 2008](#) “Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de calculare a valorii estimative a contractelor de achiziții publice și planificarea acestora”.
44. [Hotărîrea Guvernului nr.1407 din 10 decembrie 2008](#) “Pentru aprobarea Regulamentului privind realizarea achizițiilor publice dintr-o singură sursă”.
45. [Hotărîrea Guvernului nr.355 din 8 mai 2009](#) “Cu privire la aprobarea Conceptului tehnic al Sistemului Informațional Automatizat “Registrul de stat al achizițiilor publice”.
46. [Hotărîrea Guvernului nr.640 din 19 iulie 2010](#) “Cu privire la aprobarea Regulamentului privind ajustarea periodică a valorii contractelor de achiziții publice cu executare continuă, încheiate pe un termen mai mare de un an”.
47. [Hotărîrea Guvernului nr.597 din 2 iulie 2010](#) “Cu privire la aprobarea Programului de dezvoltare a controlului financiar public intern”.
48. [Hotărîrea Guvernului nr.834 din 13 septembrie 2010](#) “Pentru aprobarea Regulamentului privind achizițiile publice de lucrări”.
49. [Hotărîrea Guvernului nr.1026 din 2 noiembrie 2010](#) “Privind organizarea activității de inspectare financiară”.
50. [Hotărîrea Guvernului nr.1121 din 10 decembrie 2010](#) “Cu privire la aprobarea Documentației-standard pentru realizarea achizițiilor publice de lucrări”.
51. [Hotărîrea Guvernului nr.1141 din 16 decembrie 2010](#) “Cu privire la aprobarea Planului de dezvoltare a Serviciului Fiscal de Stat pentru anii 2011-2015”.
52. [Hotărîrea Guvernului nr.110 din 23 februarie 2011](#) “Cu privire la unele aspecte ce țin de repartizarea profitului net anual al societăților pe acțiuni cu cotă de participare a statului și al întreprinderilor de stat”.
53. [Hotărîrea Guvernului nr.837 din 11 noiembrie 2011](#) “Pentru aprobarea Regulamentului privind Vocabularul comun al achizițiilor publice (CPV)”.

54. [Hotărîrea Guvernului nr.763 din 11 octombrie 2012](#) “Cu privire la aprobarea Documentației-standard pentru realizarea achizițiilor publice de bunuri și servicii”.
55. [Ordinul ministrului finanțelor nr.98 din 28 noiembrie 2005](#) “Cu privire la aprobarea Normelor metodologice privind executarea de casă a mijloacelor bugetului public național prin sistemul trezorerial al Ministerului Finanțelor”.
56. [Ordinul ministrului finanțelor nr.91 din 20 octombrie 2008](#) “Privind Clasificația Bugetară”.
57. [Ordinul ministrului finanțelor nr.51 din 23 iunie 2009](#) “Cu privire la aprobarea Standardelor naționale de control intern în sectorul public”.
58. [Ordinul ministrului finanțelor nr.139 din 20 octombrie 2010](#) “Cu privire la aprobarea Codului etic al auditorului intern și Cartea de audit intern (Regulament-model de funcționare a unității de audit intern)”.
59. [Ordinul ministrului finanțelor nr.132 din 1 noiembrie 2011](#) “Cu privire la aprobarea Codului de conduită a angajaților cu funcții de inspecție (control) financiară din cadrul Inspecției financiare”.
60. Ordinul ministrului finanțelor nr.40 din 2 aprilie 2012 “Privind Clasificația Bugetară și Planul de conturi contabile în sistemul bugetar”.
61. [Ordinul ministrului finanțelor nr.49 din 26 aprilie 2012](#) “Cu privire la aprobarea Regulamentului privind evaluarea, raportarea sistemului de management financiar și control și emiterea declarației privind buna guvernare”.
62. Ordinul Serviciului Vamal nr.46 din 7 februarie 2012 “Cu privire la aprobarea Programului de Dezvoltare Strategică a Serviciului Vamal pentru anii 2012-2014”.

Hotărârile Guvernului

573/06.08.2013 Hotărîre privind aprobarea Strategiei de dezvoltare a managementului finanțelor publice 2013-2020
//Monitorul Oficial 173-176/669, 09.08.2013